

1918-2018 Regele Ferdinand semnează decretul Unirii în 14 decembrie

Pagina 3

Printul Harry a fost amenințat cu moartea pentru că s-a căsătorit cu Meghan Markle

O grupare neonazistă l-ar fi amenințat cu moartea pe printul Harry al Marii Britanii, motivul fiind unul simplu: s-a căsătorit cu fosta actriță americană Meghan Markle, care este metisă, scrie presa britanică.

Pe rețelele de socializare circulă o imagine și mai multe mesaje violente, potrivit The Sun. În respectiva imagine, fiul cel mic al prințului moștenitor Charles al Marii Britanii este prezentat cu o armă îndreptată spre el. Totodată, desenul este însoțit de mesajul "trădător de rasă", scrie Mediafax.

Și BBC informează că, de mai multe zile, ducele de Sussex este amenințat cu moartea de o grupare neonazistă, pe motiv că s-a căsătorit cu fosta actriță americană Meghan Markle, care este metisă. Membrii acestei grupări, înființată de un student al Universității din Bath, îi reproșează prințului că a încheiat "o căsătorie interracială", fapt ce contravine principiilor lor privind supremația albilor.

Nu este pentru prima dată când printul Harry este amenințat cu moartea deoarece și-a ales ca soție o metisă. Și Meghan Markle este frecvent subiectul comentariilor și insultelor rasiste pe rețelele de socializare online. Acest lucru se întâmplă inclusiv pe contul oficial de Instagram al palatului Kensington, reședința oficială a cuplului de Sussex.

Capacitatea Rusiei de a se apăra s-a multiplicat

Armata rusă a început să folosească Peresvet, un tun laser propriu-zis. În anunț, președintele Rusiei, Vladimir Putin, a precizat că „abilitatea Rusiei de a se apăra s-a multiplicat”.

Probabil, Peresvet nu va fi folosit împotriva oamenilor, țintele posibile fiind rachetele și dronele, scrie Global Security.

Noul anunț vine în contextul tensiunilor în creștere dintre Statele Unite și Rusia, unde SUA a amenințat că se retrage din tratatul INF (intermediate-range nuclear forces). Retragera ar însemna că Statele Unite pot instala arme nucleare îndreptate spre Rusia în teritoriile aliate europene, conform The Guardian.

Având în vedere noua invenție a Rusiei, se pare că amenințarea nu are efect asupra rușilor. De asemenea, inovația poate fi începutul unei noi curse a înarmării, mai ales în condițiile în care și SUA își dezvoltă propriile arme laser, potrivit Futurism.

Postul Crăciunului este bogat în tradiții și obiceiuri legate de colindat

PAGINA 5

În Ajunul Crăciunului, pe înserat, în toate satele din țară începe colindatul

Inelul lui Pontiu Pilat ar fi fost descoperit într-o fortăreață

Arheologii din Israel au identificat un inel ce i-ar fi putut aparține lui Pontiu Pilat, prefect al Iudeei în momentul judecării și crucificării lui Iisus Hristos.

Inelul a fost descoperit în timpul excavărilor realizate la fortăreața Herodion, din deșertul din Iudeea.

Inelul a fost dat unei echipe de arheologi ce lucrează în prezent în Herodion. Specialiștii au reușit să afle secretele bijuteriei.

Pe inel poate fi observat un vas în care se ținea vinul și inscripția „Pilat”. Fiind prefect al provinciei pane, Iudeea, inelul ar fi putut aparține chiar lui Pontiu Pilat. Specialiștii au adăugat că obiectul ar mai fi putut fi utilizat de membrii de la curtea lui Pilat pentru semnarea documentelor în numele prefectului.

Un nou volum semnat de Dumitru Păcuraru, “În atelierul lui Aurel Popp”

PAGINA 6

Spectacolele de operă atrag tot mai mulți sătmăreni

După ani de secetă, sătmărenii au putut vedea la ei acasă în 2018 cinci spectacole de operă: cele 3 de la Opera Vox și două ale Operei din Budapesta (“Don Pasquale” de Donizetti și “Nunta lui Figaro” de Mozart, ambele găzduite de Teatrul de Nord). Iar cântăreții născuți la Satu Mare încep să se afirme

în țară și peste hotare: dintre cei mai tineri George Godja cântă des și bine la Opera Română din Cluj-Napoca, Valentina Pușcaș abordează partituri renumite la Filarmonica din Oradea, iar talente ar mai fi (poate că Opera Vox s-ar putea interesa de surorile Brigitta și Franciska Volsik).

PAGINA 9

China vrea să construiască prima colonie a Inteligenței Artificiale

PAGINA 11

Câteva dintre cele mai frumoase târguri de Crăciun din Europa

PAGINA 7

Noi, maghiarii greco-catolici ne considerăm descendenții târzi ai maghiarilor de credință veche care au devenit membrii bisericii noastre încă din vremea triburilor maghiare și doar mișcările naționale de la mijlocul secolului trecut au pus sub semnul întrebării identitatea noastră, mai ales din partea adversarilor noștri.

I-a mâncat urechea vecinului

Este o poveste adevărată în acest sezon de tăierea porcilor: Marosán Mihály, gospodar la Râtu Mare a mușcat o ureche umană. Marosán Mihály și Nyikora János sunt vecini, și cu toate că au pământ sub același număr de cadastru, sunt loviți de blestemul urii din cauza unei scări. Tot din cauza acestei scări, Marosán s-a supărat atât de mult pe vecinul său că în cursul unei altercații a mușcat urechea lui Nyikora. Vătămatul Nyikora, rămas cu o singură ureche a denunțat pe Marosán cu certificatul medico-legal obținut. (Szamos, 25 ianuarie 1900)

Circulația bolnavilor în spitale

În anul 1899 au fost internați în spitalul public orașnesc 491 bărbați și 459 femei. Dintre aceștia au fost externați vindecați 349 bărbați și 359 femei, în stare ameliorată 41 de bărbați și 28 de femei, nevindecați 21 de bărbați și 16 femei, la sfârșitul anului fiind internați 45 de bărbați și 40 de femei. Numărul total al zilelor de spitalizare a fost 26.585, în urma cărora s-a încasat din taxe de spitalizare suma totală de 38.129 coroane și 44 fileri.

În spitalul mizericordianilor au fost spitalizați 284 de bărbați, dintre care 221 au părăsit spitalul vindecați, nevindecați 15, au decedat 14, iar 14 au rămas în spital la sfârșitul anului. Numărul zilelor de spitalizare a fost 4925, nu s-au perceput taxe de spitalizare pentru că acest spital este întreținut de o fundație, resp. din donații.

În spitalul orașnesc de homeopatie au fost internați 166 bărbați și 16 femei, dintre care au fost externați în stare vindecați 1 bărbat și 2 femei, nevindecați 5 bărbați și 3 femei, au rămas internați 6 bărbați și 6 femei. Numărul zilelor de spitalizare a fost 3217, costurile fiind suportate de către caseria publică (bugetul) a orașului.

În spitalul penitenciarului de stat au fost internați 151 bărbați și 39 femei, dintre care au fost externați vindecați 130 bărbați și 39 femei, în stare ameliorată 15 bărbați și 6 femei, nevindecați 5 bărbați și 1 femeie, a murit 1 femeie, a rămas în spital 1 bărbat. Numărul zilelor de spitalizare a fost 2323.

La spitalul de boli contagioase au fost internați 4 bărbați și 8 femei, au fost externați vindecați 4 bărbați și 6 femei, au murit 2 femei. Numărul zilelor de spitalizare a fost 111. (Szamos, 28 ianuarie 1900)

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef
suplimentar - Adriana Zaharia
(Informația Zilei de Duminică
și Sănătate și Frumusețe,
Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15

Satu Mare, cod 440012

Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

La 1900, greco-catolicii maghiari din Satu Mare erau considerați renegați de către români și spioni de către maghiari

Calea ferată către Arduș

Ministrul Comerțului a aprobat celor care solicită construirea căii ferate locale Satu Mare-Arduș, folosirea podului rutier peste Someș și pentru calea ferată amintită, cu condiția însă ca respectivii să fie obligați la consolidarea podului în acest scop. Ministrul a dat și indicații detaliate, obligându-i pe proiectanți să prezinte planurile aferente amplasării căii ferate pe pod. De asemenea, solicită și un deviz cu cheltuielile aferente. Cu condiția ca elementele longitudinale de fier ale podului să nu sufere modificări înafara lungimii, aprobă fabricarea lor în prealabil, însărcinând pe inginerul de căi ferate Ungăr Manó cu verificarea calității materialului de fier și cu inspecția lucrărilor la fața locului.

Spectacole cu condiții la Carei

Comisia teatrală din Carei consideră că este posibil ca în lunile august și septembrie a. c. (1900) să aibă loc spectacole de teatru la Carei prezentate de trupa directorului Szalkai Lajos din Satu Mare, însă membrii comisiei vor să vadă mai întâi tabelul nominal al trupei.

Protecția muncii

Patronii marilor fabrici sau ai atelierelor mai mari sunt obligați la procurarea și stocarea unor medicamente și materiale de pansare. Însă, în lipsa unor directive clare, până acum nici patronii, nici organele de control nu au știut exact ce fel de materiale sunt necesare pentru primul ajutor, în funcție de profilul unității respective. Acum, ministrul Industriei indică exact acele soluții și materiale sanitare care în mod obligatoriu trebuie să se regăsească permanent la fiecare unitate, și anume într-un dulap pentru prim ajutor. De acum, autoritatea de control industrial va fi obligată să verifice dacă aceste materiale există la fabrica respectivă și dacă există persoane care au fost instruite pentru acordarea primului ajutor. Dacă nu, patronul este obligat să remedieze imediat lipsurile constatate.

E voie sau nu e voie?

Se zvonește din surse „avizate” că acei călători cu venituri mai modeste care cumpără bilete de tren de clasa a III-a, nu sunt serviți în restaurantul de clasa I și a II-a, amenajat confortabil în clădirea noii gări, numai dacă au bilete de clasa I sau de a II-a. Considerăm util dacă informăm publicul călător despre următoarele: este voie de a intra și acum, ca și înainte, și cu un bilet de clasa a III-a în restaurantul de clasa I și a II-a, unde călătorul respectiv va fi și servit. Însă nu se pot utiliza sălile de așteptare de clasa I și a II-a cu un bilet de clasa a III - a. Lucru normal de altfel, zicem noi.

(Szamos, 14 ianuarie 1900)

Delapidatorii

Carte poștală din 1902 cu trenul Zsuzsi care circula pe ruta Satu Mare-Arduș

S-a născut o clasă nouă în sânul societății noastre, un stat nou în cadrul statului: cel al delapidatorilor. Este vorba de o tabără impunătoare care sperie oamenii de rând prin obrăznicia și curajul ei.

Delapidatori au existat și până acum: răutatea ereditară, mizeria sau un anturaj nepotrivit a determinat și până acum pe mulți ca să pună mâna pe avuția altora și pe avuția publică. Însă, delapidarea nu a fost o epidemie, nu a fost la modă. Azi ne întâlnim nu cu niște cazuri izolate, ci cu un obicei răspândit, adică oamenii nu mai fac diferența între banii proprii și banii altora. Nimeni nu mai poate fi sigur că este stăpân peste propria proprietate, fie vorba de o bancă sau alte corporații unde el și-a depus banii. Se pare că s-a impus părerea că furatul din banii publici sau delapidarea de la o casă sau bancă este un păcat mult mai mic față de furtul unui palton pe stradă. Banii publici sau banii depuși la diferite instituții financiare fac un adevărat obiect de pradă pentru mulți.

Motivul este că inculpații de acest gen nu-și primesc pedeapsa cuvenită în societatea noastră. Pedepsele stipulate de lege nu vor descuraja niciodată pe niște oameni să comită infracțiuni, sancțiunile aplicate nu duc la scăderea numărului de infracțiuni. Societatea ar trebui să aibă acea putere morală, acea solidaritate a celor cinstiți, acel respect riguros față de cinstea umană care ar fi capabil să facă imposibilă rămânerea în societate a celor care comit infracțiuni. Până când societatea nu devine propriul judecător cel mai sever, niciun fel de lege nu o va putea purifica.

K. K.

Mulțumiri pentru donațiile către muzeu

Subsemnatul, în calitate de președinte al secției muzeale a Cercului Kölcsey, mulțumesc pe această cale tuturor care au făcut diferite donații în anul 1899, contribuind astfel la îmbogățirea colecțiilor mu-

zeului. Astfel amintesc că în cursul anului 1899, din partea baronului Vécsey László am primit o colecție de patru ani a „Bulletinului arheologic”, de la judecătorul de tribunal Kölcsey János un manuscris cu o poezie nepublicată a lui Kölcsey Ferenc, de la elevul de clasa a VIII - a Kölcsey Ferenc o suviță de păr a poetului Kölcsey Ferenc, de la Papolczy Ferenc, preot reformat din Apa câteva tipărituri din 1848... etc.

Semnează: Bakcsy Gergely

Numit inginer șef

Majestatea sa Regele a acordat titlul de inginer șef inginerului local hidrolog Nyárády László.

(Szamos, 18 ianuarie 1900)

Ce vrem?

Scrisoare către redacție

În numărul 4 din anul curent al ziarului dumneavoastră ați pomenit despre noi, maghiarii greco-catolici lucru pentru care vă mulțumim. Noi, maghiarii greco-catolici ne considerăm descendenții târzi ai maghiarilor de credință veche care au devenit membrii bisericii noastre încă din vremea triburilor maghiare și doar mișcările naționale de la mijlocul secolului trecut au pus sub semnul întrebării identitatea noastră, mai ales din partea adversarilor noștri.

Din păcate, dacă azi se pune întrebarea dacă cineva este „rus” sau „valah”, întrebarea respectivă se referă nu doar la confesiune ci și la naționalitate. Noi suntem deci victima neclarităților pricinuite de ideea națională, pentru că suntem considerați renegați de către majoritatea rușilor și românilor, iar în ochii maghiarilor, și așa exclusiviste, suntem considerați niște spioni intruși.

Dușmanii noștri ne sfătuiesc să alegem între religia și naționalitatea noastră. Noi însă ținem la fel de mult atât la credința noastră străveche cât și la naționalitatea noastră, iar biserica are la îndemână un mijloc ca să ne salveze de paharul amar al acestei alegeri și anume: liturghia în

limba maghiară.

Este un lucru știut că biserica de rit grec s-a înrădăcinat mai repede în țara noastră prin liturghia în slavona veche ca și ritul latin. Chestiunea limbii nu a constituit nici mai târziu niciun fel de piedică ca o mare parte a maghiarimii creștinate să rămână și în continuare în cadrul credinței vechi. Răspunzând deci la întrebarea cine suntem noi, conform istoriei și logicii ei stricte răspundem: suntem maghiari greco-catolici, parte integrantă a națiunii maghiare nu numai în sens politic ci și ca membri de sânge ai națiunii și nu niște copii adoptivi ai ei, pentru că și strămoșii noștri au fost tot așa maghiari ca și noi, strănepoții lor târzi.

Într-adevăr, în rândurile noastre se găsesc și cetățeni ai căror strămoși au fost rușeni sau români, care însă azi se consideră mândri ca fiind copii adoptivi ai maghiarimii. Noi nu cercetăm această chestiune, cum bine știm și mulți maghiari și-au pierdut identitatea națională în cursul timpului și sub influența liturghiei în slavă sau română.

Noi, fii maghiari de sânge ai bisericii greco-catolice nu dorim altceva decât ca Sfântul Scaun de la Roma să ne permită și nouă ceea ce el a permis greco-catolicilor de altă limbă păstrând ritul răsăritean: să ne fie permisă și nouă folosirea limbii maghiare în liturghie.

Fiecare națiune care s-a încorporat în biserica estică s-a regăsit și ca națiune în cadrul liturghiei respective, numai noi nu suntem în stare la asta și suntem nevoiți să cântăm și să corespondăm în limba slavilor panoni de mult dispăruți ca națiune, cu o pronunție incertă și fără să înțelegem nimic din ceea ce cântăm.

Noi nu vrem să privim pe niciuna dintre naționalități de limba lor, nu vrem să introducem limba noastră în bisericile fraților noștri de altă limbă, pentru că suntem o națiune a libertății. Nu solicităm mai mult decât ceea ce frații noștri români și rușeni au deja. Suntem convinși că sfântul scaun va fi sensibil față de această solicitare așa cum a făcut deja cu secole în urmă cu limba română și slavă și cum a făcut în acest secol și cu limba arabă.

Cu salutări patriotice:
Un greco-catolic maghiar

Investigații disciplinare în masă

În urma verificărilor la comitat efectuate de către Kaffka László, consilier la Ministerul de Interne, ministrul de interne a ordonat investigații premergătoare a unor măsuri disciplinare împotriva viceșpanului Nagy István, procurorului onorific dr. Schönplugg Richárd, prim-vice-notarului Péchi Péter, curator al arhivei cabinetului viceșpanului și solgăbirăilor Ilosvay Endre și Szuhányi Géza.

Adunare extraordinară la comitat

În data de 30 ianuarie va avea loc o adunare generală extraordinară la comitat. Convocarea adunării a fost necesară în urma adresei ministrului de interne în legătură cu măsurile disciplinare în urma verificărilor efectuate la comitat. (Szamos, 28 ianuarie 1900)

Traducere Veres Istvan
Rubrică realizată de A. Zaharia

Regele Ferdinand I, 14 decembrie 1918: „În numele românilor ce trăiesc în Vechiul Regat, în Basarabia și Bucovina, acum uniți, primesc cu mare gratitudine hotărârea fraților de dincolo de Carpați ce completează unitatea națională a tuturor românilor, declar unite pentru totdeauna cu Regatul României toate provinciile locuite de români de la Tisa până la Nistru”.

ISTORIE

Marea Adunare Națională de la Alba Iulia a avut 1228 de delegați aleși și de drept

În ținuturile sătmărene, Primul Război Mondial (1914-1918) a avut ca efecte importante sacrificii umane și materiale. Guvernul Istvan Tisza a adoptat în anul 1912 legea măsurilor excepționale în caz de război, și pe baza acesteia a emis începând cu iulie 1914 un număr mare de ordonanțe ale căror urmări directe au fost: suprimarea libertății presei, suprimarea autorității bisericești, instituirea curților marțiale în locul tribunalelor civile, interzicerea întrunirilor publice. Tot în vara acelui an au început și recrutările pentru armata austro-ungară din rândurile populației sătmărene.

În 14 august 1914, în Piața Libertății de astăzi, aproximativ 35.000 de soldați au depus jurământul de credință statului austro-ungar. Majoritatea au fost mobilizați în cadrul Regimentului 12 Infanterie, care își avea sediul pe timp de pace la Satu Mare, Sighet și Carei, comandamentul fiind la Satu Mare. În data de 18 august trenul regimentului s-a pus în mișcare ajungând o zi mai târziu în Galiția. Acolo, timp de 845 de zile a participat la operațiunile militare. În decembrie 1916, regimentul a fost trimis pe frontul italian unde a rămas până la sfârșitul războiului, abia în 25 noiembrie 1918 întorcându-se la Satu Mare. Conform unor evaluări statistice, întocmite în cursul anului 1920, numărul locuitorilor sătmăreni participanți în Primul Război Mondial, s-a ridicat la aproximativ 15.000 de combatanți din care 1268 au murit sau au dispărut, iar 850 s-au întors acasă invalizi de război.

Românii nu s-au putut manifesta deschis până în a doua jumătate a anului 1918 când reprezentanții lor, au făcut publică dorința de a se uni cu România prin mai multe „misiuni” în străinătate.

(...)

Constituirea consiliilor și gărzilor naționale în Comitatul Satu Mare

Comitatul Satu Mare, din punct de vedere administrativ-teritorial, în anul 1918 era format din zece plăși: Satu Mare, Ardud, Seini, Careii Mari, Oaș, Baia Mare, Șomcuta Mare, Csenger, Fehergyarmat, Mateszalka, întinderea comitatului fiind de 6257 km pătrați. Populația totală era de 299.791 locuitori, din care: români 162.067 locuitori (54%), unguri 76.893 locuitori (25,6%), germani 36.250 locuitori (12%), evrei 22.364 locuitori (7%).

În conformitate cu directivele CNRC și în comitatul Satu Mare s-au demarat intense acțiuni pentru constituirea consiliilor și gărzilor naționale, astfel în 12 noiembrie 1918, se convoacă ședința Comitetului Comitatens Satu Mare al Partidului Național Român care a înființat Consiliul Național Român Comitatens Satu Mare. Acesta avea în componență 29 de persoane: președinte, Ioan Savaniu - avocat din Satu Mareș vicepreședinte, Alexandru Breban- protopop din Baia Mareș vicepreședinte, dr. Teofi Dragoș-avocat Baia Mareș iar ca membri: Gavril Barbul-proprietar în Mocira, Alexie Berinde - protopop în Seini, Coriolan Tărnovan - preot în Borlești, dr. Aurel Nilvan - avocat din Șomcuta Mare, dr. Alexandru Racoți - avocat din Remetea, Ioan Bohățiel - preot din Lăpușel, Nicolae Breban - preot din Cicărlău, Simeon Anderco - protopop din Ilba, dr. Victor Pop -

Delegația care a dus actul Unirii la București, Regelui Ferdinand I: Vasile Goldiș, Miron Cristea, Iuliu Hossu, Alexandru Vaida-Voevod și Caius Brediceanu

avocat din Baia Mare, dr. Aurel Nistor - avocat din Baia Mare, Alexandru Schiller - contabil din Baia Mare, Alexandru Anderco - învățător din Ardusad, Vasile Barbul - preot din Necopoi, Emanuil Cimpean - preot din Groși, Andrei Pop - preot din Mocira, Romulus Buzilă - preot din Mădăras, Alexiu Pop- preot din Sanișlău, Gheorghe Mureșan - preot din Moftin, Ion Coza - preot din Pribilești, dr. Andrei Doboși - avocat din Satu Mare, Băban Alexandru - preot din Prilog, Victor Anderco- protopop din Odoreu, Ioan Lesianu - învățător din Baia Mare și Savu Cornel - căpitan din Satu Mare, acesta fiind însărcinat și cu conducerea gărzilor naționale din comitatul Satu Mare.

Etapa următoare a acțiunilor organizatorice a fost aceea de înființare a Consiliilor Naționale Române cercuale. Acestea aveau sarcina ca în cadrul unor zone mai restrânse, să supravegheze mișcarea națională și politică a românilor din sate și comune, să ajute la formarea consiliilor locale și gărzilor locale-care aveau scopul de a păstra liniștea, ordinea, siguranța cetățenilor indiferent de limbă sau naționalitate. În comitatul Satu Mare, numărul membrilor consiliilor locale era între 19-75 de persoane, în funcție de suprafața localităților. În cele 71 de localități unde s-au înființat consilii, s-au regăsit 914 persoane. În 44 de localități ale comitatului, s-au constituit gărzi locale, care totalizau un număr de 751 de membri, fiecare gardă având între 12-15 persoane.

940 de delegați au primit credenționale

Consiliul Național Român Central elaborează în 15 noiembrie regulamentul de alegere a deputaților pentru Adunarea Națională. La 20 noiembrie, CNRC publică textul convocării Adunării Naționale de la Alba Iulia. Populația românească a fost invitată să-și propună delegații la Adunarea Națională, convocată pentru ziua de 1 decembrie 1918, pentru a decide viitorul românilor. Transilvania a fost organizată în 130 de circumscripții electorale, alegându-se un număr de 940 de delegați titulari și supleanți, care au

primit credenționale, menite să autentifice alegerea lor și dreptul de a participa la adunare. Aceștia li s-a adăugat delegații de drept: reprezentanți ai bisericilor, instituțiilor de cultură, sportive, membri ai unor asociații și reuniuni, etc. În total, delegații aleși și de drept au fost în număr de 1228 persoane care vor forma Marea Adunare Națională. Desemnarea locului de întâlnire a Adunării Naționale, avea o valoare simbolică pentru români, intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba Iulia, la 1 noiembrie 1599, fiind receptată în mentalitatea românească drept prima unificare a celor trei provincii românești: Țara Românească, Moldova și Transilvania.

Sătmărenii au desfășurat impresonante adunări populare electorale care au emis credenționale persoanelor alese ca delegați pentru Alba Iulia. S-au identificat un număr de 81 de delegați aleși: dr. Ilie Carol Barbul - avocat Satu Mare, dr. Mihai Popp - avocat Satu Mare, Iosif Șutai - mecanic Satu Mare, Vasile Roca - arhitect Satu Mare, Ioan Dobrea - proprietar negustor Satu Mare, Alexandru Mureșan - proprietar Sătmărel, Andrei Naghi - comerciant Doba, Traian Cavași - proprietar, sublocotenent din Boghiș, Coriolan Cărbunar - proprietar Moftinu Mic, Grigore Donca - proprietar Uifalău (azi în Ungaria), dr. Cornel Popp - avocat Carei, Valentin Vanca - mașinist Carei, Demetriu Coltău - director la filiala „Bihoreana” Carei, George Indre - proprietar Vezendiu, Coriolan Abrudan - preot Resighea, dr. Coriolan Steer-avocat Tașnad, Domițian Cupșa - preot Țășnad, Teodor Mureșan - învățător Blaja, George Filep - proprietar Santău, Vasiliu Pustai - proprietar Săuca, George Silaghi - econom Silvaș, Vasile Mocan - econom Santău, Tiberiu Roman - econom Andrid, Ioan Matei - învățător Supuru de Jos, Virgil Băliban - student Unimăt, Ioan Cherecheș - econom Sinmiclăuș, Mihai Gătina - econom Doba, Georgiu Turci - curator Doba, Demetriu Alunar - învățător Pișcari, Ioan Bonea - econom curator Pișcari, Ștefan Ruba - econom Pișcari, Ioan Pălcău - econom Pișcari, Ludovic Tot - teolog Valea Vinului, Iosif Nistor - notar cercual Homorodu de Jos, George

Pintea - econom Solduba, George Mureșan - econom Culciu Mare, Vasile Popan- preot Lipău, Vasile Donca - econom Amați, Vasile Pop- profesor de preparandie Apa, Mihai Apai - proprietar Medieșu Aurit, Gheorghe Rus - proprietar Potău, Fane Tămaș a lui Ion- proprietar Călinești Oaș, Arhimandrit Augustin Maxim - egumen Bixad, Justin Pop- preot Gherța Mare, Ioan Doboși - avocat Halmeu, dr. Sever Pop - avocat Turț, Vasile Zbona - econom Gherța Mare, Ioan Pop a lui Nicoară - econom Turț, Romulus Marchiș - vicar episcopal Carei, Ambrozie Nicoară - învățător Istrău, Ioan Raț - învățător Istrău, Teodor Mureșan - învățător Blaja, Ioan Tărnovan - preot Soconzel, Romul Buzilă - protopop Mădăras, Pamfil Ossian - protopop Valea Vinului, Ioan Doboși - protopop Turț, Adrian Tomoiogă - stegar Bocicău, Vasile Gele - soldat Turț, dr. Paul Lauran - protopop Istrău, Petru Cupcea - protopop Supuru de Jos, Aurel Dragoș - preot Vama, Ioan Pelle - preot Pomi, Atanasie Demian - protopop Negrești, Atanasie Doros - preot Tarna Mare, Vasile Costin - învățător Giungi, Ioan Mărcuș - țăran Mădăras, Demetriu Chiș - țăran Mădăras, Traian Pop - elev Mădăras, Vasile Pățașiu - protopop Hotoan, Constantin Albu - învățător Hotoan, Gavril Varga - țăran Hotoan, Traian Sălăjan - țăran Hotoan, Gheorghe Sălăjan - țăran Hotoan, Demetriu Coroianu - protopop Santău, Gheorghe Mureșan și Teodor Cocîș - țărani din Culciu Mare, Leontin Ghergariu - student din Terebești, Coriolan Bohățiel și Alexandru Schiller din Baia Mare, Alexandru Nilvan - învățător în Șomcuta.

100.000 de oameni pe câmpul lui Horea

Începând cu ziua de 29 noiembrie, delegații însoțiți și de alte persoane din satele și orașele transilvane, se deplasează spre Alba Iulia, pe jos, în căruțe, cu trenuri astfel în dimineața zilei de 1 decembrie, pe Câmpul lui Horea, se regăseau aproximativ 100.000 de oameni, organizați în grupuri, după localitatea de proveniență. La orele 10 se deschid lucrările

Adunării Naționale, prin discursul președintelui CNRC, Ștefan Cicio-Pop. Apoi se propune și se aprobă conducerea Adunării Naționale, formată din trei președinți- Gheorghe Pop de Băsești, episcopii Ioan I. Papp și Demetriu Radu, trei vicepreședinți și opt secretari. Gheorghe Pop de Băsești declară adunarea deschisă iar Vasile Goldiș, după un discurs referitor la evoluția istorică a românilor transilvăneni, a dat citire Declarației de Unire, în nouă puncte. La final președintele Gheorghe Pop de Băsești a întrebat adunarea dacă acceptă „rezoluția propusă de dl. Goldiș în întregimea ei”. Se aproba unanim, cu entuziasm, președintele spunând că „astfel unirea acestei provincii românești cu țara mamă (...) este pentru toate veacurile decisă”. Conform punctului IX al Hotărârii de la Alba Iulia, la sfârșitul Adunării a fost desemnat Marele Sfat Național Român, prin nominalizarea a 200 de membri, ce urma să fie lărgit până la 250, așa cum a propus Alexandru Vaiva Voevod, având dreptul de a forma un guvern provizoriu.

Regele Ferdinand declară Unirea în 14 decembrie

La 2 decembrie, Marele Sfat s-a întrunit în prima sa ședință. S-au instituit organismele de conducere (președinte-Gh. Pop de Băsești) și s-a desemnat un organ executiv permanent numit Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și al teritoriilor românești din Ungaria. Consiliul Dirigent era alcătuit din 15 membri și 12 departamente, președintele său fiind Iuliu Maniu.

În 14 decembrie Vasile Goldiș înmânează Hotărârea de unire de la Alba Iulia regelui Ferdinand I, în prezența președintelui Consiliului de Miniștri, I.I.C Brătianu. Regele declară solemn: „În numele românilor ce trăiesc în Vechiul Regat, în Basarabia și Bucovina, acum uniți, primesc cu mare gratitudine hotărârea fraților de dincolo de Carpați ce completează unitatea națională a tuturor românilor, declar unite pentru totdeauna cu Regatul României toate provinciile locuite de români de la Tisa până la Nistru”.

Trebuie menționat că în rândul membrilor Marelui Sfat Național au fost aleși și 10 sătmăreni: Romulus Marchiș (Carei), Constantin Lucaci (Craidorolț), Ilie Carol Barbul (Satu Mare), Coriolan Steer (Tașnad), Ioan Doboși (Halmeu), Sever Pop (Halmeu), Vasile Ardelean (Vetiș), George Filip (Santău), George Indre (Vezendiu), Teodor Mureșan (Blaja).

Sătmarul, rămas sub controlul guvernului maghiar

Deși la 1 decembrie 1918 s-a consfințit Unirea Transilvaniei cu Regatul României, Sătmarul a rămas până în luna aprilie 1919, sub controlul guvernului maghiar. Județul era situat la vest de linia provizorie de demarcație: Sighet-Jibou-Ciucea-Hălmagiu-Zam, stabilită prin Convenția de la Belgrad din 13 noiembrie 1918. Pe teritoriul Sătmarului erau cantonate Regimentele 5 și 12 Infanterie maghiare, precum și Divizia de secui (retrasă de la Cluj). Amintim că prefectura nu avea niciun funcționar român dintre cei 135 de angajați, iar Primăria avea unul singur din cei 70 de funcționari și nu exista presă românească.

Armata română a trecut linia de demarcație în ziua de 16 aprilie 1919.

Mihai Andrei Mocan
Muzeograf la Muzeul Județean

Având în vedere că ne aflăm în Luna Sărbătorilor de Iarnă, conducerea Cenaclului literar Afirmarea a decis ca în această pagină să-i sărbătorească și pe epigramistul Ioan Tipu Sălăjanu, poeta Dana Criste, nu în ultimul rând, pe pictorul și scriitorul Nicolae Pop, cu ocazia zilei onomastice. Lista, așa cum veți remarca, este deschisă de poetul Ioan Nistor.

Sărbătorii din decembrie ai Cenaclului literar Afirmarea

Dana Criste

Dana Criste s-a născut la 15 decembrie 1968, în orașul Negrești-Oaș, din părinții dascăli - Țanțaș Maria și Petru. A publicat volumele de poezie: Aproape de liniștea simțirii, Desculță prin iubire, O altă scufundare, Răsărit în ochiul nopții. A publicat versuri în diverse reviste din țară. În prezent este membră a Cenaclului literar Afirmarea Satu Mare.

Hrană

Prin tot mai multe înserări
Cultiv vise să mă hrănesc
Ninge...
Cad fulgi albi
Liniștea se strecoară
Prin venele din creier
Până la timpan.

E tot mai frig în măștile noastre

De umblat pe afară
Prin alte meleaguri
Doar degetele mele
Mai au curajul...
Urlând prin celulele dezmoțite
Asemeni unui lup
Fugit din adăpost

Căutând hrana pentru o nouă zi

Sărbătoare

În gheara ochiului
deschis a plăcere
picură zvonuri de sărbătoare
uimite pleoapele încep să plângă
a rugăciune

Te voi străpunge tot mai puternic
și în adâncime
poate așa nu vei râde
de cearcănele mele
devenite peste noapte străvezii

Și nici de lacrimile rănite
căzute la pământ
pe drumurile întortocheate,
dacă soarele va muri
voi căuta alte întrupări.

Raiul libertății

O inimă neatinsă de frică
O minte liberă
Palme înmiresmate de adevăr
Te cântă

Depart de ferestre întunecate
Cuvintele vin
Din bucuria clipei
Din secunde odihnite

În străduința neobosită
A frumosului
Sufletul nu și-a pierdut calea
În deșertul nepăsării

Te caut, acolo unde mîntea
E condusă de inimă,
Acolo te voi așeza...
În raiul libertății mele

În prezența unui public select, au vorbit despre viața și opera lui Ioan Nistor, poetul Dumitru Păcuraru, cel care a menționat că cel aniversat este constant ca om de-a lungul timpului, cu schimbări profunde în bine în ceea ce privește creația literară

Joi, 6 decembrie, în cadrul ședinței Cenaclului literar Afirmarea, a fost sărbătorit poetul, criticul literar Ioan Nistor, cel care pe 5 decembrie a împlinit frumoasa vârstă de 70 de ani.

Inițiativa acestei sărbători de suflet a aparținut cenacliștilor, fiind cooptat ca partener Centrul Multicultural Poesis, un real focar de cultură. Pe cât de simplă, pe atât de bine primită a fost această sărbătoare. S-a bucurat de evenimentul cultural atât sărbătoritul, cât și toți cei care au contribuit sub diverse forme la realizarea lui. Nefiind vorba despre o activitate la care să fi fost invitat cineva, au dat curs inițiativei sătmăreni care se simt aproape de poetul Ioan Nistor, cel care, pe lângă faptul că are peste 20 de volume de versuri, critică literară ș.a., își găsește loc pentru a promova oameni valoroși din cultura locală și națională. Dacă poetul și omul de cultură Dumitru Păcuraru, alături de un colectiv din cadrul Redacției Informația Zilei este preocupat de a realiza cel de al doilea volum aflat sub tipar, dedicat pictorului, artistului plastic Aurel Popp, ceva similar face Ioan Nistor, în cazul omului de cultură Dariu Pop, ca să facem o similitudine.

În prezența unui public select, au vorbit despre viața și opera lui Ioan Nistor, poetul Dumitru Păcuraru, cel care a menționat că cel aniversat este constant ca om de-a lungul timpului, cu schimbări profunde în bine în ceea ce privește creația literară. Vorbitorul a rememorat episoade frumoase petrecute în urmă cu aproape 40 de ani, atunci când cel aniversat era în pragul debutului, în vreme ce George Vulturescu, Dumitru Păcuraru și Viorel Vladimirescu băteau drumurile Capitalei pentru a cunoaște oameni de cultură valoroși, pentru a-și face cunoscute scrierile acolo unde, cel puțin pe atunci se spunea că se

dă "ora exactă în cultură". Mereu o cronică literară scrisă cu obiectivitate, reprezenta un pas spre marea cultură.

Cu o doză de împlinire, Dumitru Păcuraru a vorbit despre cel de al doilea volum Aurel Popp, dar și despre faptul că luni, 10 decembrie, în jurul orei 17, la Muzeul Literaturii Române o să se decerneze un premiu pentru "cartea anului", fiind vorba despre volumul "Punctul de inversare a memoriei". Premiul în bani, așa cum a spus fericitul posesor al unei asemenea "distincții", va fi destinat susținerii financiare a unui volum scris de un poet aflat în pragul debutului.

George Vulturescu, un cunoscut colecționar de texte despre scriitorii sătmăreni, apărute de-a lungul zecilor de ani, a prezentat câteva din semnalele editoriale de atunci, din urmă cu mulți ani, aducând în atenție și cronică scrisă despre Ioan Nistor, de către regretații Dorin Sălăjan, Alexandru Pintescu ș.a. Vorbitorul a ținut să remarce prietenia existentă între grupul de scriitori care au reprezentat o voce cunoscută a nordului. Nu a fost vorba despre un grup omogen, dar prin diversitatea de exprimare, acel grup s-a făcut remarcat în mediile literare, devenind oamenii de cultură care susțin și pe mai departe revista Poesis, care apare de aproape 30 de ani. Scriitorii sătmăreni și-au făcut un loc în cultura națională prin scrierile lor și prin aprecierile colegilor de breaslă. Scriitorii sătmăreni au fost urmăriti de-a lungul timpului prin prisma creațiilor lor de către o serie de oameni de cultură din țară.

Prin demersurile sale scriitoricești, Ioan Nistor și-a dovedit și calitatea de cărturar, prin ceea ce a întreprins de-a lungul timpului. Cel sărbătorit reprezintă scriitorul care vine înzestrat cu spiritualitatea locului în care s-a născut - Oașul, satul Prilog.

Ioan Nistor este un poet bine conturat, bine primit de critica de specialitate.

Ștefan Haiduc, scriitor din Țara Oașului a spus despre sărbătorit că este un model de prieten, de scriitor care se bucură de multă apreciere. La 70 de ani, este un moment de bilanț, pentru cel care are o operă cu peste 23 de titluri. Pe lângă opera sa literară, și-a folosit energia pentru a aduce în prim plan oameni de valoare precum Ioan Chioran Oaș, despre care a scris o carte și a realizat un CD cu piese muzicale din Oaș. Aceste activități vin să completeze opera celui sărbătorit. Un om precum Ioan Nistor este o binefacere pentru oraș și județ.

70 de ani de viață, în 70 de imagini

Poetul și editorul Aurel Pop a vorbit mai puțin despre cel sărbătorit, prezentând prin 70 de imagini, cei 70 de ani de viață ai lui Ioan Nistor. Respectându-și statutul, dar și profitând de prietenia sa cu Ioan Nistor, a citit câteva epigrame dedicate sărbătoritului. Cuvinte de apreciere la adresa lui Ioan Nistor a rostit și profesorul, pictorul și scriitorul Nicolae Pop, la rândul său făcând parte dintre sărbătorii lunii decembrie, prin prisma numelui.

Înainte de încheierea acestei sărbători, Ioan Nistor a mulțumit organizatorilor pentru acest eveniment emoționant, dar și celor care au ținut să-i fie alături la schimbarea prefixului. A promis că și pe mai departe, o să participe la ședințele cenaclului, în funcție de timpul liber ce-l va avea la dispoziție. În final, Ioan Anițaș, președintele Cenaclului literar Afirmarea, i-a înmănat o diplomă de onoare, cu acest prilej. Printre participanții la această reuniune cenaclieră îi mai menționăm pe: Viorel Câmpean, Marta Cordea, Ioan Moldovan, Dana Criste, Gheorghe Cormoș, Claudia Vulturescu, Gheorghe Molnar, Mihai Sas, Carol C. Koka, Maria Letai, Corina Finta ș.a.

Ioan Tipu Sălăjanu

Ioan Tipu Sălăjanu s-a născut pe 13 decembrie 1955, în localitatea Hotoan, comuna Căuaș. Este autorul volumelor: "Dulcea povară a cuvântului" - volum de poezii, Epigrame - "Caietul cu prieteni" și "Arcașul vesel". A publicat rondeluri, epigrame și poezii diverse în: Poesis, Acolada, Eroii Neamului, Informația Zilei, Mărturii culturale. Este membru al Cenaclului literar Afirmarea, din anul 2009.

Prea târziu

De unde oare ai apărut
Din ce pustiu, din ce ocean
Din ce planetă de mărgean
Din ce regat necunoscut?

De unde oare ai venit
Din ce țărâm uitat de timp
Din ce grădină din Olimp
Din ce văzduh nemărginit?

Și cine oare te-a trimis
Să tulburi sufletu-mi pustiu
Acum când este prea târziu
Și tu ești fructul interzis?

De ce mă chinui cu-al tău dor
Cu-a ta furtună de lumini
Și strălucire de rubin
Din ochi ce tremură ușor?

De ce mă faci să-mi placă iar
Luceferi ce se sting în zori
Și triluri de privighetori
Din nopți cu lună de cleștar?

De ce din neguri de abis
Mă chemi cu un surâs hoinar
Și-mi reaprinzi în piept un far
De multă vreme orb și stins?

O, lasă-mă ca să rămân
În ierni cu viscol și uitări
Și înghețate depărtări
Vezi tu, sunt totuși prea bătrân.

Rondelul unui vis

Visam să pot ajunge în Parnas
O muză tânără să prind măcar
Să-mi lumineze viața ca un far
Și-n lumea poeziei să fiu as

Să prind în hățuri nobilul Pegas
Să zbor spre luna-n ultimul pătrar
Visam să pot ajunge în Parnas
O muză tânără să prind măcar

Dar m-am trezit din vis cu-n gust amar
Și-n loc de un roib cu flăcări vii la nas
M-aș mulțumi cu o gloabă de pripas
Sau pân' la urmă și cu un măgar

Visam să pot ajunge în Parnas
O muză tânără să prind măcar.
Și aștept

De Sfântul Nicolae

Nicolae Pop

Nicolae Pop s-a născut în Cicârlău la 18 aprilie 1938, cu școala făcută acolo, apoi continuată la Liceul de Artă Plastică Cluj-Napoca, apoi tot acolo urmează stua-

dii superioare în arte plastice din Cluj până în 1966, ca în 1978 să fie absolvent al UBB-Facultatea de istorie-filozofie. Se stabilește în localitatea Apa, prin căsătorie cu Maria Vezentan, fiind un profesor

cu toate gradele didactice, ajungând director de școală, apoi primar al comunei, fondator de reviste la Baia Mare, colaborator la o sumedenie de publicații, membru activ al UAP din 2007. Publică în

2010 monografia "Apa - file de istorie" și apoi albumul ilustrat omagiu N. Pop - "Gânduri și flori", o realizare de excepție. S-a dovedit toată viața omul dedicat culturii și artei, cu mult har și dăruire.

Tuturor celor sărbătoriți, colegii de cenaclu și prietenii acestora le doresc multă sănătate și putere de muncă.

Pagină coordonată de Ioan Anițaș

Tradiția spune că în această lună gospodarii continuă activitățile în gospodărie, au grijă de animale și de starea grădinilor și câmpurilor. Fetele nemăritate se spală cu prima nea ca să fie frumoase și drăgăstoase.

Tot acum se fac și prevestirile de timp. Dacă începutul lunii este geros, așa va fi zece săptămâni. Tot tradiția spune că o iarnă geroasă înseamnă că vara va fi călduroasă, iar dacă va fi zăpadă, anul care va veni va fi roditor.

TRADIȚII

În decembrie, fetele nemăritate se spală cu prima nea ca să fie frumoase și drăgăstoase

Tradiția spune că o iarnă geroasă înseamnă că vara va fi călduroasă, iar dacă va fi zăpadă, anul care va veni va fi roditor

Luna Decembrie este luna a zecea în Calendarul Roman, după vechea socoteală, cea a calendarului cu început de ani la 1 martie și a doisprezecea după Calendarul Iulian și gregorian, calendarul pe care îl folosim în prezent, cu început de ani la 1 ianuarie. Grecii numeau luna decembrie Poseidon.

În tradiția populară lunii Decembrie i se mai spune și Undrea sau Andrea și vine de la faptul că încă se păstrează amintirea Sfântului Andrei, sărbătorit pe 30 noiembrie.

Ion Luca Caragiale spune în Calendar despre luna decembrie: "Gerul îngheață becurile felinarelor pe ulițe. Primăria hotărăște a așeza la fiecare răspântie câte o sobă de tuci. Un amic al guvernului va fi însărcinat, fără leafă, numai cu diurnă, să meargă la Paris spre a cumpăra sobele, cari vara vor putea servi și la altceva."

Tradiția spune că în această lună gospodarii continuă activitățile în gospodărie, au grijă de animale și de starea grădinilor și câmpurilor. Fetele nemăritate se spală cu prima nea ca să fie frumoase și drăgăstoase.

Tot acum se fac și prevestirile de timp. Dacă începutul lunii este geros, așa va fi zece săptămâni. Tot tradiția spune că o iarnă geroasă înseamnă că vara va fi călduroasă, iar dacă va fi zăpadă, anul care va veni va fi roditor.

Sărbătorile lunii Decembrie

Luna lui Undrea abundă de sărbători care sunt însoțite de obiceiuri și practicile magice, cele mai cunoscute dintre ele fiind:

La 4 decembrie este prăznuită sfânta mucenică Varvara, protectoarea minerilor, iar la 5 decembrie pe Sfântul Sava, protectorul casei și al animalelor.

La 6 decembrie este cinstit Sf. Nicolae, Sf. Neculai, Sf. Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, sfântul protector al copiilor, femeilor și corăbierilor, apărător de rele și făcător de minuni. Se considera

În Ajunul Crăciunului, pe înserat, în toate satele din țară, începe colindatul. Copiii cu steaua vestesc Nașterea Domnului și sunt primiți cu bucurie de gazdele care îi răsplătesc cu mere, nuci și colaci, fiind încă zi de post

începutul iernii când acesta își scutură barba, dacă nu a nins, urmarea fiind o iarnă grea, lungă.

Sf. Spiridon, făcător de minuni, patronul ciobotarilor este sărbătorit pe 12 decembrie. Se ține pentru păzirea casei, sporul câmpului, apărare de boli, lovituri, fiare sălbatice.

La 20 decembrie în calendarul bisericesc este consemnată sărbătoarea Sf. Mucenic Ignatie Teoforul (o părticică din moaștele sale se află la Tismana). Pentru țărani, Ignat a fost însă un simplu om necăjit care, vrând să-și taie porcul, ca tot românul, a scăpat securea taman în capul

lui tată-său, omorându-l pe loc, apoi căinându-se toată viața și, în cele din urmă, primind milă de la Dumnezeu și de la Sf. Petru (ce aveau pe atunci obiceiul să umble pe pământ). În ziua de Ignat se taie porcul și nu e bine să lucrezi altceva.

Preziua Ajunului

La 23 decembrie este preziua Ajunului. Este o zi de post, iar în unele zone copii merg la colindat. După miezul nopții se face Masa de Ajun cu grâu fiert, turtă, pâine, fasole, vin de sufletul morților și se

împart la familie și la vecini.

În Ajunul Crăciunului, pe 24 decembrie, se ajunează. Se fac prevestiri de timp pentru aflarea vremii anului următor folosind calendarul de ceapă, dar și alte practici. Tot în această zi se începe orice lucru pentru a avea spor la el peste an.

De această zi se leagă o serie de superstiții: nu se dă din casă, se mătură invers și nu se scoate gunoierul ca să nu se ducă norocul.

Fiind ajuns, se ține post, până în ziua de Crăciun, după Sfânta Liturghie. Există totuși obiceiul în unele părți să se mănânce pește, ca apărare de friguri și nu se bea rachiu că-i al dracului.

Colindatul creștin

În Ajunul Crăciunului, pe înserat, în toate satele din țară, începe colindatul. Copiii cu steaua vestesc Nașterea Domnului și sunt primiți cu bucurie de gazdele care îi răsplătesc cu mere, nuci și colaci, fiind încă zi de post.

În Maramureș și la noi în Satu Mare cei care colindă sunt copiii, dar și oamenii în toată firea. În cazul adulților, obiceiul este să treacă pe la fiecare casă iar apoi, cu tot cu gazdele care i-au omenit, să continue colindatul. Postul Crăciunului ia sfârșit și fiecare se poate bucura de mâncărurile rituale: preparatele din porc, sarmalele, colaci și cozonacii, prăjiturile și vinul în prima zi a Nașterii Domnului după terminarea Sfintei Liturghii. Cele trei zile de sărbătoare ale Crăciunului aduc liniște și pace în case.

Împodobirea bradului

Împodobirea pomului de Crăciun nu a fost la fel tot timpul.

Deși în Europa originea sa precreștină nu mai e contestată de nimeni, părerile rămân totuși împărțite: unii văd în el o reprezentare a "arborelui lumii", alții îl consideră o referire directă la "arborele Paradisului", împodobit cu mere de un roșu aprins, care amintesc de păcatele comise de primii oameni, înainte de alungarea lor din rai.

Până în sec. al 15-lea, crenguțele verzi cu care erau împodobite casele cu ocazia Crăciunului, ca și darurile care le făceau oamenii unii altora, erau considerate tradiții păgâne. Dar nu peste multă vreme în locul acestora va fi folosit un arbore întreg. Bradul împodobit se întâlnea ca pom de Crăciun doar în orașele din Germania sfârșitului de secol XIX, dar odată cu Primul Război Mondial s-a răspândit pe întreg teritoriul acestei țări.

Conform documentelor, în 1605 la Strasbourg a fost înălțat primul pom de Crăciun, într-o piață publică. Nu avea încă lumânări și era împodobit cu mere roșii.

A consemnat Ștefania Crișan

Sfintele moaște întregi ale Sf. Spiridon din altarul din Corfu continuă să lucreze cu puterea lui Dumnezeu

Sfântul Spiridon, făcătorul de minuni, s-a născut pe la anul 270, în Askia, Cipru, și a prins zilele împăratului Constantin cel Mare, trăind până pe la jumătatea secolului al IV-lea. A fost episcop al Trimitundeii, în această calitate numărându-se printre sfinții părinți de la Sinodul I Ecumenic de la Niceea.

Prăznuirea sa în Biserica Ortodoxă se face la 12 decembrie.

În tinerete, Sf. Spiridon a fost păstor de oi. A avut o soție, care i-a murit însă de timpuriu. Acest trist eveniment l-a făcut să îmbrace schima monahală, devenind ulterior și păstor de suflete, ca episcop al Trimitundeii, fără a abandona, însă, nici oile necuvântătoare, pe care a continuat să le ducă la păscut.

În timpul persecuțiilor împotriva creștinilor ordonate de împăratul Maximian în anul 295 d.Hr., sfântul Spiridon a fost arestat și exilat. În anul 325, a participat la Primul Sinod Ecumenic de la Niceea, unde

a uimit pe mulți cu simplitatea cu care a explicat credința ortodoxă. Fără prea multă carte, sfântul a reușit să convertească un mare filozof al vremii de la arianism la Ortodoxie, uimind pe toți cei prezenți la Sinodul de la Niceea. El a explicat unitatea și diversitatea Sfintei Treimi ținând în mână o cărămidă și spunând simplu că este formată din trei elemente esențiale, și anume foc, pământ și apă. În timp ce vorbea, s-a aprins focul în partea de sus a cărămidii și a început să curgă apa din partea de jos. Tot acolo, la Niceea, l-a cunoscut pe Sf. Ierarh Nicolae; între cei doi ierarhi s-a format o prietenie trainică.

Din minunile Sfântului

Viețile Sfinților abundă în istorisiri despre minunile sale, el făcând parte dintre Sfinții taumaturgi: În vreme de secetă a adus pe pământ ploaie; și iarăși, prin rugăciunea lui, a oprit ploaia cea peste măsură; A pus capăt foametei puse la cale de vânzătorii de grâu, dărâmandu-le hambarele în care țineau grăul; A prefăcut șarpele

în aur și, după ce a scăpat pe sărac de nevoie, a prefăcut iarăși aurul în șarpe; A oprit curgerile râurilor; A dat la iveală gândurile păcătoase ale unei desfrânate, care îndrăznise să se apropie de el și a făcut-o să-și mărturisească păcatul; A astupat, prin puterea Sfântului Duh, gura celor ce se semețeau cu știința lor, la Sinodul de la Niceea; O femeie i-a cerut o sumă de bani ce o încredințase spre păstrare fiicei lui; sfântul a întreat pe fiica lui, moartă mai demult, unde a pus banii; și aflând de la ea unde erau ascunși, i-a dat stăpânelor; A vindecat pe împăratul Constanție de boala de care suferea; A dat din nou viață copilului unei femei; A muștrat pe cel ce voia să-și ia din pricina lăcomiei o capră fără să o plătească și a făcut să fugă capra în ocol de la cel ce o trăgea cu sila; iar după ce a numărât și prețul ei, capra a stat cu cele cumpărate; A vindecat muștenia unui diacon, căruia îi poruncise să spună o mică rugăciune pe vremea unei arșițe, iar el, pentru mărire deșartă, lungise rugăciunea și din pricina asta amuțise îndată; Aparent ilogice și de necrezut, aceste minuni (doar câteva sunt

citate mai sus) trebuie interpretate într-o cheie mai subtilă, dată de apropierea care s-a făcut între numele său și cuvântul latinesc... spiritus. Majoritatea acestor minuni (exceptând-o pe cea de la Niceea) vorbesc de la sine despre puterea discernământului, despre dreapta socoteală și despre cumpătate. În privința minunii de la Niceea, când, luând în mână celebra lui cărămidă, a scos în evidență cele trei elemente care o compun (pământul, apa și focul), această minune era destinată înțelegerii consubstanțialității celor Trei Persoane Treimice - Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Plecarea la Domnul și Sfintele Moaște

Sf. Spiridon și-a trăit mare parte din viață în Cipru, unde s-a și săvârșit în anul 348 d.Hr. fiind îngropat în Biserica Sfinților Apostoli din Trimitunda.

Când saracini au cotoplit insula, ciprioții au deschis mormântul sfântului pentru a muta sfintele moaște la Constantinopol. Atunci au descoperit că trupul sfântu-

lui era întreg iar din mormânt venea un miros de busuioc, semn al sfinției vieții sale. Când a căzut Constantinopolul în 1453, sfintele moaște au fost mutate în Serbia, după care un Părinte din Insula Corfu, Georgios Kalohairetis, l-a adus în insula din Grecia, unde este și acum înmormântat.

Până în ziua de azi, sfintele moaște întregi ale Sf. Spiridon din altarul din Corfu continuă să lucreze cu puterea lui Dumnezeu. Care este minunat întru sfinții Lui. El este cunoscut ca „sfântul călător” deoarece papucii de mătase de pe tâlpile sale se uzează în fiecare an și sunt înlocuiți la praznicul său. Sf. Spiridon este cinstit de biserică în ziua de 12 decembrie. Minunea pe care a făcut-o în Corfu împotriva invaziei turce din 1716 este comemorată în 11 august.

În prezent, sfintele moaște ale Sfântului Ierarh Spiridon se află într-o biserică din insula Corfu aflată de 100 de metri de Mitropolie, unde se găsesc moaștele Sfintei Împărătesse Teodora a II-a (prăznuită la 11 februarie).

Lucrarea de față se constituie într-o veritabilă monografie în care documentele menționate, scrisorile citate, studiile menționate, atestă probitatea profesională a celui care și-a asumat acest dificil efort documentar.

Aurel Popp - un virtuoz al penelului

Atacul (1916-1935), ulei pe pânză, 1,170 x 2,000, semnat, datat stânga jos, cu brun, (aceiași motiv se regăsește într-o lucrare datată în 1937), Muzeul de Artă Satu Mare, fotografie din Albumul "Aurel Popp, între două culturi", pp. 186-187

**Profesor Universitar
Dr. Nicolae Suciu**

Reverența pe care o face autorul acestui album, „Între două culturi”, scriitorul, jurnalistul, iubitorul de artă Dumitru Păcuraru, în fața creației artistului Aurel Popp este cu atât mai meritorie cu cât pune în adevărata valoare, pictura de o inconfundabilă originalitate a acestuia. **Lucrarea de față se constituie într-o veritabilă monografie în care documentele menționate, scrisorile citate, studiile menționate, atestă probitatea profesională a celui care și-a asumat acest dificil efort documentar însoțit de numeroase fotografii documentare ce relevă cu adevărat, în cele 472 de pagini, adevărul despre o perioadă însemnată de timp (cele Două Războaie Mondiale), tarele și dramele suferinței umane ce au constituit sorgințele multor teme din creația artistului. Este o pictură dedicată dramei existenței umane, iar complexitatea compozițiilor îl situează pe autor, în sfera preocupărilor temelor majore ale artei.**

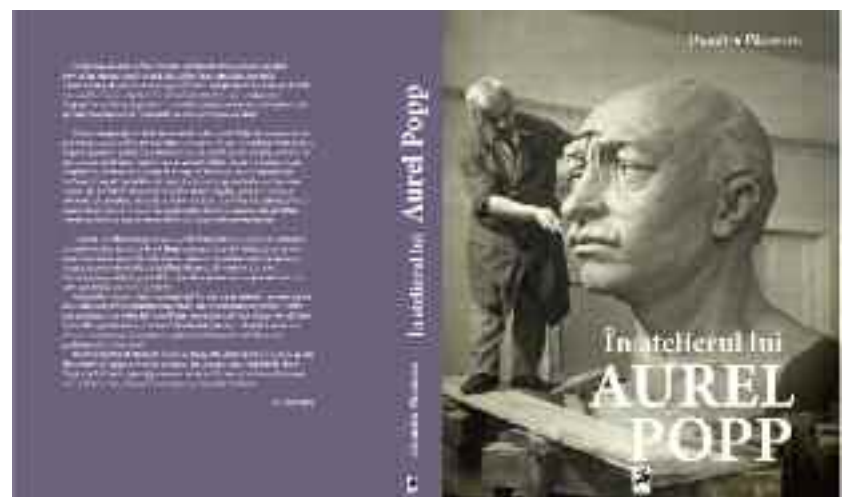
Format profesional și cunoscând îndeaproape cele „două culturi”, pictorul nu se consideră ca aparținând în exclusivitate unei culturi anume. Au-

torul albumului menționează următoarele: „cultura română nu l-a integrat întrutotul, iar cultura maghiară în ciuda serviciilor imense, cum ar fi înființarea Muzeului Ady Endre, nu i-a răspuns pe măsura efortului său. Îi scria unui prieten – Pe tine te lovește doar un neam, pe mine mă lovesc ambele neamuri.” (din scrisoarea către un prieten) Este evidențiată dorința pictorului de a deveni un model „pentru tinerii care i-au stat în preajmă și să impună un statut de artist care trăiește într-un mediu provincial”, pentru că, pictorul Aurel Popp constată că „lumea se miră nu pentru ce am făcut eu, ci pentru că am reușit să fac asta într-un oraș ca Satu-Mare”. Nimic mai adevărat pentru că, pentru noi învățăceii Liceului de Arte Plastice eram însuflețiiți de frenezia și bucuria de a desena după personajele vigoase, după dinamismul și expresivitatea mișcării acestora din compozițiile pictorului de a exersa expresivitatea, vigoarea tranșantă a tușelor de culoare. Desenele în carbune sau în laviuri, premergătoare compozițiilor, constituiau pentru noi repere, la temele de grafică și ilustrație de carte. În anii '70 lucram după monografia apărută în 1968, semnată de Raoul Șorban și Benner Zoltan în condiții grafice de excepție, atunci, și devenise o carte pe care o împrumutam cu ziua între noi, colegii de liceu pentru a ne bucura cât mai mult de savoarea și vigoarea, peninsula cu care pictorul zugrăvea portrete, figuri umane, compoziții, peisaje.

Aflat în fața acestui album iau la cunoștință acum, din scrisorile și documentele, prezente în paginile lui, că pictorul nu a fost de acord cu conținutul și modul de prezentare a creației sale, mărturisite într-o scrisoare adresată lui Benner Zoltan.

Sunt binevenite scrisorile pictorului, către elevi de-ai săi cum este cazul cuvintelor adresate pictorului Alexandru Mohi din care desprindem rigurozitatea observațiilor sale și îndemnul de a fi convingător în exercițiul picturii: „Poți picta cum vrei, dar numai așa cum nu s-a mai pictat! Nu tot linge su-prafața! Cu cât e mai zdrențăroasă cu atât e mai interesantă. Cine nu știe să deseneze, să nu deseneze! Ori știm să pictăm dintr-una, ori niciodată. Contururile pot fi groase cât un deget, dacă așa trebuie să fie. Dacă pictezi o luptă pe ocean... bagă-ți picioarele într-un ciubăr ca să simți puterea apei.”

Prezența pictorului Aurel Popp în Colonia de Pictură de la Baia Sprie „l-a integrat fără voia lui în această mișcare artistică de care pictorul s-a ținut deoparte (Colonia de la Baia Mare) despre care menționa că aceasta accepta cu o prea mare deschidere deopotrivă, pictori mari și minori, tineri și bătrâni, români, maghiari, germani, slavi.” În dorința de exacerbare a însemnătății acestui fenomen artistic, s-a vehiculat și se vehiculează un număr impresionant de artiști care ar fi aparținut Centrului Artistic Baia Mare! Am fost și eu martorul unei situații când în fața unei comisii de examinare la

Un nou volum semnat de D. Păcuraru, "În atelierul lui Aurel Popp"

doctorat, întrebat despre argumentul convingător, ce l-ar determina să abordeze o temă... acesta a răspuns că... în 1896 populația Băii Mari era de 10.000 de locuitori dintre care 4000 erau pictori...! Se pare că fenomenul este simptome pentru că și astăzi se diseminează (fără argumente documentare) astfel de aserțiuni, iar autorul albumului de față, relevă convingător că: „umbla vorba că era suficient să treci prin gara din Baia Mare pentru a fi considerat pictor băimărean.”

Întrebarea Domnului Dumitru Păcuraru, deschide noi spații de reflecție, de reveniri și de posibilități de în-

țelegere și receptare a mesajului artistic cuprins în această carte: „Dar aparține Aurel Popp cu adevărat artei românești de primă mărime sau este doar un provincial pe cât de talentat pe atât de încăpățânat, prizonier între două culturi? Revendicat și ignorat deopotrivă de cultura română și maghiară, Aurel Popp a rămas suspendat între ele, fără putința de a fi înțeles și total asumat nici de una nici de alta.”

Cu siguranță voi reveni asupra unor tematici și particularități stilistice ale creației pictorului Aurel Popp relevate și puse în valoare de această monografie.

Cel mai romantic Târg de Crăciun vienez, recomandat în special pentru cupluri, este organizat în fața palatului Schonbrunn. Fațada palatului este iluminată și oferă un cadru impresionant pentru cele 60 de căsuțe unde găsiți, printre altele, mâncăruri tradiționale, dar și delicatose precum căpsuni trase în ciocolată, turtă dulce și prăjituri.

Câteva dintre cele mai frumoase târguri de Crăciun din Europa

Târgurile de Crăciun, ca și împodobirea bradului, sunt o idee germană. Dacă pomul de Crăciun și-a făcut repede loc în casele din lumea întreagă, târgurile organizate de-a lungul lunii decembrie au ajuns târziu în unele zone, cum ar fi estul Europei, poate și pentru că orașele de aici au avut multă vreme un alt tip de organizare, în care piețele nu erau neapărat văzute ca loc de întâlnire a întregii comunități.

Inclusiv în România, ideea piețelor pietonale a fost preluată relativ recent. Vă prezentăm în continuare câteva dintre cele mai frumoase Târguri de Crăciun de pe continentul european.

Advent Zagreb, Târgul de Crăciun din Croația (26 noiembrie - 7 ianuarie)

Târgul de Crăciun din Zagreb, capitala Croației, a devenit extrem de popular după ce a fost numit cel mai spectaculos din Europa de către European Best Destination în 2016, iar de atunci

și-a păstrat înțâietatea în fiecare an. Aici veți putea găsi și cele mai neașteptate locații în care să vă bucurați de atmosfera festivă de sărbători. Puteți asculta colinde în tunelul Grič în timp ce admirați instalațiile 3D proiectate pe tavanul acestuia. Combinația specială de proiecții video și acustică incredibilă vă vor transporta cu siguranța într-o stare magică. La acest târg veți putea găsi obiecte artizanale, mâncare pe cinste la prețuri rezonabile, dar și numeroase activități distractive (patinoare, concerte).

Vienna Magic of Advent, Târgul de Crăciun din Viena, Austria (21 noiembrie - 26 decembrie)

Târgul de Crăciun vienez din fața Primăriei orașului Viena este o atracție de neratat pentru aceia care își doresc să intre în spiritul sărbătorilor de iarnă. Fundalul unic oferă târgului un șarm aparte, iar aromele delicioase atrag toți vizitatorii într-o atmosferă de sezon. În interiorul primăriei, la parter, este o zonă amenajată pentru cei mici, unde pot învăța să facă fursecuri sau lumânări. Vinerea, sâmbăta și duminica

aveți ocazia de a participa la concerte de colinde cu intrare liberă, susținute de coruri internaționale. Cel mai romantic Târg de Crăciun vienez, recomandat în special pentru cupluri, este organizat în fața palatului Schonbrunn. Fațada palatului este iluminată și oferă un cadru impresionant pentru cele 60 de căsuțe unde găsiți, printre altele, mâncăruri tradiționale, dar și delicatose precum căpsuni trase în ciocolată, turtă dulce și prăjituri.

Târgul de Crăciun din Dresda, Germania (27 noiembrie - 26 decembrie)

Târgul de Crăciun din Dresda sau Striezelmark este cel mai vechi din Europa, având aproximativ 600 de ani. Piața de Crăciun de aici este atestată documentar încă din 1434 și este una dintre cele mai mari atracții turistice ale orașului, fiind vizitată anual de peste două milioane de oameni. Este renumit mai ales pentru că, în fiecare an, la deschidere, se face un cozonac uriaș cu stafide și rom, care se împarte tuturor participanților. Copiii sunt cei mai fascinați de Târgul de Crăciun din

Dresda, pentru că de aici se pot cumpăra o mulțime de jucării confecționate manual din lemn, renumite pe plan mondial. În plus, puteți afla secretele modelării marțipanului, lucru fascinant mai ales pentru cei pasionați de prepararea prăjiturilor.

Târgul de Crăciun din Praga, Cehia (26 noiembrie - 4 ianuarie)

Atmosfera Târgului de Crăciun din capitala Cehiei seamănă foarte mult cu cea a Târgului de Crăciun din Viena. La Praga însă, târgul stă deschis până după Anul Nou. Pe lângă standurile cu suveniruri, unde se găsesc tradiționalele păpuși cehești, foarte multe sunt ocupate cu mâncare și cu băutură. Gurmanzii au parte și de produse de patiserie tradiționale: trdlo - castane prăjite sau svarak - vin fiert. Și cum cehilor le plac sărbătorile, își aduc un brad din munții Cehiei, pe care îl pun chiar în centrul orașului și îl împodobesc cu peste 2.000 de beculțe.

Turiștii care merg să viziteze Târgul de Crăciun din Praga au parte de zeci de spectacole și concerte. Foarte multe

sunt simfonice sau de colinde și se țin în biserici. Nu degeaba capitala Cehiei este numită „Orașul celor 100 de clopotnițe”. Intrarea la un asemenea concert de colinde într-o biserică poate să coste în jur de 20 de euro de persoană. Cei care au fost deja spun că distracția merită toți banii.

Târgul de Crăciun din Sibiu (17 noiembrie - 3 ianuarie)

Organizat în Piața Mare încă din 2007, anul în care Sibiu a fost Capitala Culturală Europeană, târgul de aici este cunoscut și peste hotare și este considerat unul dintre cele mai frumoase din țară. Își deschide porțile devreme, în a doua jumătate a lunii noiembrie, reunind exponanți din țară și din străinătate și numeroase atracții pentru copii, printre care Atelierul și Parcul lui Moș Crăciun.

Alte puncte de atracție sunt sistemul de lumini, care creează o atmosferă feerică, proiecțiile pe clădiri, concertele și, bineînțeles, căsuțele cu vin fiert, cocktailuri calde, dulciuri și diverse preparate tradiționale.

Ruxandra Filip

Elevii au participat la activitățile organizate în școala parteneră, astfel și-au prezentat școala, orașul și țara, au vizitat școala, au fost primiți la primărie. De asemenea, au conlucrat la ateliere de lucru precum Conferința de presă pe tema minorităților, alegerea logoului proiectului, respectiv au participat la o întâlnire susținută de un profesor de la Universitatea de Psihologie din Madrid. O altă prezentare a fost cea a Organizației Umanitare Crucea Roșie.

Elevi și profesori de la Liceul Tehnologic Constantin Brâncuși, la o școală din Spania

Următoarea vizită va avea loc la sfârșitul lunii martie 2019 în Germania

Un grup de elevi și profesori de la Liceul Tehnologic Constantin Brâncuși Satu Mare au participat la reuniunea de proiect organizată în cadrul proiectului Erasmus+, la școala parteneră din Spania, Mulins de Rei.

Proiectul se numește Minorities in Europe – Minorități în Europa și se desfășoară în anii școlari 2018-2019 și 2019-2020, fiind finanțat din fonduri europene.

La întâlnire au participat reprezentanți membri în echipa de proiect din țările partenere, România, Turcia, Macedonia și Germania.

Ateliere de lucru

Elevii au participat la activitățile organizate în școala parteneră, astfel și-au prezentat școala, orașul și țara, au vizitat școala, au fost primiți la primărie.

De asemenea, au conlucrat la ateliere de lucru precum: Conferința de presă pe tema minorităților, alegerea logoului proiectului, respectiv au participat la o întâlnire susținută de un profesor de la Universitatea de Psihologie din Madrid.

O altă prezentare a fost cea a Organizației Umanitare Crucea Roșie.

Vizite culturale

La întâlnire au participat reprezentanți membri în echipa de proiect din țările partenere, România, Turcia, Macedonia și Germania

Nici vizitele culturale nu au lipsit, acestea fiind organizate și sub semnul clădirilor de patrimoniu UNESCO.

Astfel, cu toții au putut vizita Biserica La Sagrada Família din Barcelona, care se prevede a fi finalizată în 2026, când se împlinesc 100 de ani de la moartea arhitectului renumit Antoni Gaudi. Apoi, Parcul Guell, proiectat tot de Antoni Gaudi.

Nu putem să nu amintim piața din Barcelona, unde s-au putut degusta și admira diferite curiozități culinare, faimosul bulevard La Rambla, Acvariul sau Fântânile magice din Barcelona – Font Magica - locul de desfășurare a unor fascinante spectacole de apă, culoare și muzică.

Perspectivă

Profesorii organizatori au decis și data următoarei vizite care va avea loc la sfârșitul lunii martie 2019 în Germania, respectiv s-au discutat și proiectat responsabilitățile și activitățile ce vor avea loc în continuare atât pe plan local cât și pe plan internațional.

Informațiile ne-au fost comunicate de Olivia Pop, directoare adjunctă.

A consemnat V. Nechita

Educație financiară la Liceul Tehnologic "Iuliu Maniu" din Carei

Zilele trecute, la Liceul Tehnologic Iuliu Maniu din Carei s-au desfășurat activități de educație financiară. Inițiativa aparține profesorilor Govor Aurelia și Moș Augustin, se arată într-un comunicat de presă transmis de liceu. Activitățile s-au desfășurat împreună cu elevii din clasele a XI-a C, respectiv a XII-a C, de la profilul Servicii, calificarea Tehnician în activități economice.

Prima activitate organizată în luna octombrie a vizat bugetul și planificarea financiară și i-a ajutat pe elevi să înțeleagă de ce este bine să economisească luna de lună, ce pot face pentru a-și optimiza cheltuielile recurente și cum să își crească veniturile.

Activitatea s-a desfășurat cu implicarea reprezentanților unei bănci. În ultimul an, peste 1000 de angajați ai băncilor au devenit, în mod voluntar, profesori și au oferit, până acum, unui număr de 20.000 de români workshop-uri de educație financiară în cadrul proiectului.

A doua activitate a avut-o ca invitată pe Iuliana Roman, din partea unei firme de asigurări. Activitatea vizează strategia europeană de reducere a discrepanțelor dintre țările spațiului comunitar privind gradul de educație financiară al populației. Activitatea la clasă a avut două teme de discuție: "Bugetul personal" și "Vreau să lucrez în domeniul financiar". Fiecare elev a primit o agendă de lucru cu subiectele aduse în discuție. Elevii au fost interesați de temele abordate și au considerat binevenită o astfel de lecție.

V.N. Deleanu

Educația parentală e cheia pentru reușita școlară a copiilor

Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport din Camera Deputaților în parteneriat cu Asociația HoltIS și UNICEF au organizat dezbaterile "Școală, familie, comunitate – paradigma succesului educațional".

Dezbaterile s-a axat pe importanța colaborării dintre școală, familie și comunitate și pe felul în care educația parentală poate susține participarea și reușita școlară a copiilor.

Pe parcursul întâlnirii de marți au fost împărtășite experiențe și exemple de bună practică din cadrul proiectelor educaționale desfășurate la nivel național, care au arătat că este esențial ca școala și familia să colaboreze și să identifice împreună strategiile și soluțiile cele mai potrivite pentru a susține aspirațiile și nevoile educaționale diverse ale copiilor. Potrivit reprezentantului Unicef în România, Pieter Bult, "cu o investiție inițială de doar 120 de lei pe copil în primul an și, ulterior, de doar 35 de lei, educația parentală contribuie la îmbunătățirea relațiilor dintre părinți și copii, reducerea cazurilor de abuz și violență asupra copilului, scăderea absenteismului școlar și creșterea participării școlare".

Specialiștii spun că România se confruntă cu o serie de provocări, multe dintre acestea putând fi influențate în bine prin educație parentală. Statisticile arată că aproximativ 400.000 de copii sunt în afara sistemului de educație, iar violența împotriva copiilor este un fenomen larg răspândit în țara noastră. Potrivit celor

mai recente date, în 2017 au fost raportate peste 15.000 de cazuri de abuz, neglijare și exploatare a copiilor.

Educația parentală este o modalitate de susținere a părinților, a reprezentanților legali și a tuturor celor care îngrijesc copii cu vârste cuprinse între 0 și 18 ani. Conform Convenției cu privire la Drepturile Copilului, statele trebuie să îi susțină în mod adecvat pe părinți și pe cei responsabili de îngrijirea copiilor pentru ca aceștia să își poată îndeplini responsabilitățile.

Tații români, tot mai dispuși să aibă grijă de copiii lor

În ultimii șapte ani, UNICEF împreună cu HoltIS au construit o rețea de peste 800 de educatori parentali care au sprijinit peste 31.000 de părinți din întreaga țară să își îmbunătățească abilitățile și cunoștințele pentru a avea grijă de copiii lor.

UNICEF și HoltIS au dezvoltat în România curricula pentru părinți cu copii de la naștere la 18 ani. De asemenea, în cadrul proiectului pilot Educație Incluzivă de Calitate, UNICEF împreună cu HoltIS au reușit să obțină o implicare record a taților. Pe durata proiectului, media participanților tați la cursurile de educație parentală a fost de 25 %, în timp ce media la nivel internațional este de 5,9%, anunță Unicef România pe pagina sa.

Andrei G.

Două reuniuni de proiect Erasmus+ la Liceul Teoretic German

Zilele trecute, două delegații ale Liceului Teoretic German Johann Ettinger Satu Mare au participat la două reuniuni de proiect Erasmus+ în Polonia.

O delegație formată din elevi și profesori au participat la activitățile proiectului „UniDiversity” în Varșovia la International School of Warsaw, iar cea de a doua delegație formată din profesori a participat la prima reuniune transnațională și de formare din cadrul proiectului „Betterprofessionallife” la liceul din Chorzow.

Derularea proiectului "UniDiversity"

Proiectul Erasmus+ "UniDiversity" se derulează pe parcursul perioadei 2017-2019 și este un proiect despre identitatea culturală, caracteristici care ne definesc și ne fac să aparținem unui grup de oameni, unei comunități sau țară.

Școlile partenere sunt din Polonia și Spania. Temele de cercetare sunt diverse, precum limba, familia, religia, educația, gastronomia, politica, climatul, obiceiurile, tradițiile, stilul de viață, muzica, arta etc. Sunt cinci teme principale de studiu și cercetare: 1. Rolul femeilor în societate 2. Prejudecăți și stereotipuri. 3. Globalizare și stilurile de viață diferite. 4. Festivaluri și tradiții 5. Sisteme de educație și cetățenie activă.

Elevi și profesori implicați

Implicați în proiect sunt elevi din clasele a XI-a și a XII-a, Ioana Stratulat, Raisa Ressler, Ilea Alexandra, Cătălin Poșic, Ștefan Chelu, Consuela Chivari, Flaviu Bălaj, Pavel Gliga. Ei au fost însoțiți de profesorii Maria Tite și Ovidiu Tite. Printre activitățile pregătite de echipa de proiect amintim prezentările și dezbaterile pe tema „Globalizare”, participarea elevilor la un workshop de graffiti, vizite la muzeul Neon și Fotoplastikon, la Frontex-European Border and Coast Guard Agency, interviuri cu studenții de la Universitatea din Varșovia. Elevii au fost găzduiți în familii, ceea ce a mijlocit o mai bună cunoaștere a culturii poloneze. Următoarea mobilitate va avea loc în Spania în martie 2019.

Obiective

Proiectul Erasmus+ "Betterprofessionallife" se derulează în perioada 2018-2020 și urmărește consilierea elevilor de liceu pentru orientarea în carieră, întocmirea de portofolii de angajare, CV-uri online, scrisori de intenție, pregătirea pentru interviuri, etc. Școlile partenere sunt din Polonia, Italia, Turcia și Lituania. Profesorii participanți la prima întâlnire de formare a proiectului sunt Marius Pop, Renata Veron, Zsolt Kuki și Maria Nemeth. Prima mobilitate cu elevi și profesori va avea loc în februarie 2019 în România.

Informațiile ne-au fost comunicate de profesoara Rodica Moise, coordonator de proiect.

A consemnat V. Nechita

Lege pentru interzicerea violențelor în școli

Inițiativa legislativă împotriva violenței psihologice - bullying în școli a fost adoptată de Senat, care este camera decizională. Legea Educației Naționale a fost astfel completată cu o secțiune care prevede expres definirea și prevenirea bullying-ului, asistența psihologică, dar și formarea și informarea personalului didactic cu privire la problemele care decurg din acest tip de comportament. Astfel, violența, care se poate manifesta fie fizic, prin comportamente repetate de lovire, piedici, îmbrânceli, plesnit sau alte forme asemenea, fie verbal, prin porecle, insulte, tachinări, intimidări, umiliri, va fi interzisă prin lege și se vor lua măsuri ca aceasta să fie combătută în toate ciclurile educaționale: primare, gimnaziale și/sau liceale. Inițiativa legislativă care definește, previne și interzice violența psihologică - bullying-ul a modificat și completat Legea educației naționale nr. 1/2011.

Senatorii au votat inițiativa în unanimitate.

Legea Educației Naționale a fost astfel completată cu o secțiune care prevede expres definirea și prevenirea bullying-ului, asistența psihologică, dar și formarea și informarea personalului didactic cu privire la problemele care decurg din acest tip de comportament. Legea fusese adoptată de Camera Deputaților în 31 octombrie.

Stelian Crainic

Așadar, după ani de secetă, sătmărenii au putut vedea la ei acasă în 2018 cinci spectacole de operă: cele 3 de la Opera Vox și două ale Operei din Budapesta ("Don Pasquale" de Donizetti și "Nunta lui Figaro" de Mozart, ambele găzduite de Teatrul de Nord). Iar cântăreții născuți la Satu Mare încep să se afirme în țară și peste hotare.

MUZICĂ

Spectacolele de operă atrag tot mai mulți sătmăreni

Un nou spectacol de operă a făcut sală plină la Satu Mare, în săptămâna dinaintea Zilei Naționale. "Bărbierul din Sevilla", o producție a companiei itinerante Opera Vox și Teatro D'Opera Italiana, a oferit din nou sătmărenilor o întâlnire plăcută cu teatrul liric, de data asta în ipostaza lui de belcanto ilustrată de Rossini.

Opera Vox a prezentat în acest an două spectacole la Satu Mare, ambele cu opere ale lui Giuseppe Verdi: "Nabucco" în primăvară și "Traviata" la început de vară. Unii cântăreți au evoluat în toate trei, ceea ce înseamnă că publicul are ocazia să-și facă niște favoriți. Lucru mare pentru un oraș care se întâlnește foarte rar cu muzica de operă, doar în concerte de arii scoase din context sau, cel mult, în prezentări de tip operă în concert, lipsite de regie și decoruri, găzduite de Filarmonica "Dinu Lipatti".

Un "Bărbier" tuns scurt, dar cântat bine

Cunoscătorii au avut o surpriză neplăcută la începutul spectacolului, când după faimoasa și meloioasă uvertură - a cărei muzică n-are nimic de-a face cu "Bărbierul", întrucât Rossini a asamblat-o în mare viteză din melodii ale altor două opere ale sale, căci era presat de apropierea premierei - s-a trecut direct la intrarea lui Figaro cu una din cele mai cunoscute arii de operă din istorie: "Largo al factotum". Așadar prima scenă, culminând cu se-

Figaro (Fernando Araujo, stânga), Rosina (Cristina Simionescu, centru) și Almoviva (Mihai Irimia, dreapta)

renada tenorului, "Ecco, ridente in cielo", a fost scoasă din spectacol. A rămas pentru prima parte doar cavatina lui Figaro și scena sa cu contele, cu duetul lor "All'idea di quel metallo", în care am înțeles de ce tenorul Mihai Irimia (de la Opera Română din Brașov) a renunțat la serenadă: nu era încălzit suficient. Din fericire, acesta avea să cânte din ce în ce mai bine pe parcursul serii, iar Figaro (baritonul brazilian Fernando Araujo, care predă la Mozarteum din Salzburg) s-a dovedit un artist de

foarte bun nivel.

După o pauză pentru schimbarea decorului, restul primului act s-a cântat în întregime. Soprana Cristina Simionescu de la Opera din Iași a revenit la Satu Mare în rolul Rosinei (după Violetta din "Traviata") și a cântat competent, în spiritul muzicii, cu multe ornamente (uneori supărător de multe), iar duetul ei cu baritonul a fost foarte bun și aplaudat pe măsură. Basul Ioan Vrășmaș a arătat aceeași voce întunecată și problematică în registrul supe-

rior pe care i-o știam din "Nabucco", dar aici s-a potrivit bine cu rolul inculiatului tutore Don Bartolo, iar Marius Chiorean a făcut impresie bună în rolul intrigantului Don Basilio, livrând o "arie a calomniei" solidă, amintind (și prin costumație) de un Robert Lloyd. Scenariul îi cere tenorului har de comedian, iar Irimia s-a dovedit un bun actor.

Actul al doilea a fost scurtat și el pe ici pe colo (au dispărut dialogul Bartolo-Rosina dinaintea furtunii și strofe

din sextetul final), dar prestația muzicală a fost de bună calitate pe tot parcursul său, iar soprana Manyoki Maria (de la Opera Maghiară din Cluj) a fost o surpriză foarte plăcută în aria Bertei. Am remarcat și regia Ligiei Ghilea, care a scos spectacolul din rutina cântului static cu ochii la dirijor, performanță cu atât mai laudabilă cu cât nu existau monitoare de control la scenă.

Spectatorii au putut urmări și o traducere foarte exactă a libretului, cu litere mari, lucru de mare ajutor pentru public (mai ales că la "Nabucco" a lipsit). Pentru scopul său principal, acela de popularizare, a fost un spectacol bun, cu momente de clasă, și atâta timp cât Opera Vox își continuă turneele în orașe unde opera lipsește nu vom fi prea cărcotași în privința detaliilor.

Posibilități de viitor

Așadar, după ani de secetă, sătmărenii au putut vedea la ei acasă în 2018 cinci spectacole de operă: cele 3 de la Opera Vox și două ale Operei din Budapesta ("Don Pasquale" de Donizetti și "Nunta lui Figaro" de Mozart, ambele găzduite de Teatrul de Nord). Iar cântăreții născuți la Satu Mare încep să se afirme în țară și peste hotare: dintre cei mai tineri George Godja cântă des și bine la Opera Română din Cluj-Napoca, Valentina Pușcaș abordează partituri redutabile la catedra de vioară a Oradea, iar talente ar mai fi (poate că Opera Vox s-ar putea interesa de surorile Brigitta și Franciska Volsik). Cât despre Luiza Fatyol, ce-ar fi să o vedem și noi în "Traviata"? Ne-am mulțumi la o adică și cu o versiune în concert.

Lucrări inedite ale marilor compozitori își fac loc în programul Filarmonicii

Dirijorul Ștefan Novak a început de câțiva ani buni să împropăteze repertoriul orchestrei Filarmonicii "Dinu Lipatti", iar seria de premiere asigurate sub conducerea sa a continuat în această săptămână, când concertul simfonic de la Satu Mare a reunit două lucrări rar cântate, dar reprezentative pentru stilul autorilor lor, fiecare în felul său.

Programul a fost deschis de una din lucrările pe care Felix Mendelssohn-Bartholdy le-a compus în preajma vârstei de 14 ani, pe când ieșea de sub aura renumelui de copil-minune îndreptându-se spre maturitatea artistică. Concertul pentru vioară și pian în re minor pare să fie un document esențial pentru a înțelege felul în care tânărul compozitor a sintetizat toate lecțiile epocilor precedente în drumul spre un stil personal. Adesea îl recunoaștem pe Mozart (în explorările sale preromantice) și influența landlerelor germane și muzicii evreiești central-europene, toate turnate într-o formă muzicală impecabilă. Nu este o muzică epatantă sau ieșită din comun, ci mai degrabă opera unui creator care absoarbe cu ușurință tot ce are mai bun de găsit în muzica vremii lui. Eleganța și seninătatea din piesele sale mature se regăsesc aici, într-o partitură deloc lipsită de provocări tehnice, dar fără ostentație, forțate impecabil într-o realizare de maestru. Pianistul Demeny Balazs și violonistul

Programul a fost deschis de una din lucrările pe care Felix Mendelssohn-Bartholdy le-a compus în preajma vârstei de 14 ani, pe când ieșea de sub aura renumelui de copil-minune îndreptându-se spre maturitatea artistică

Vlad Răceu au parcurs lucrarea cu migală și muzicalitatea cuvenită, primind aplauze meritate la final.

Au urmat după pauză Dansurile simfonice op. 64 de Edvard Grieg, o suită scrisă pe baza unor teme folclorice norvegiene, tratate în așa fel încât să profite din plin de resursele orchestrei romantice. A fost o ocazie de a cunoaște izvoarele din care s-a inspirat autorul lui "Peer Gynt" și de a

admira din nou siguranța interpretărilor dirijorului sătmărean alături de orchestra din care cândva a făcut parte, în partida de violă. Încrederea pe care o are în viziunea sa asupra partiturii se transmite orchestrei și prin aceasta publicului.

Vlad Răceu s-a născut în data de 27 februarie 1987 în Satu Mare, într-o familie de muzicieni, ambii părinți fiind violoniști. A început studiul vioarei la frageda vârstă

de șase ani, sub îndrumarea tatălui său, care de pe atunci deținea funcția de concert-maestru al Filarmonicii "Dinu Lipatti" din Satu Mare. Încă din perioada studiilor preuniversitare s-a remarcat la concursurile și olimpiadele naționale, dovedind numeroase premii obținute. De la debutul scenic ca solist în cadrul concertelor pentru elevi organizate de Filarmonica Satu Mare, din anul 1995, acti-

vitatea sa concertistică include turnee atât în țară, cât și în Ungaria, Germania, Elveția și Olanda. În septembrie 2007 a obținut locul I la Concursul Internațional "Ștefan Ruha", iar în luna decembrie a aceluiași an, premiul I și Marele Premiu la Concursul Internațional "Remember Enescu". A urmat studiile de licență și ciclul de studii masterale ale Academiei de Muzică "Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, la clasa de vioară a prof. univ. dr. Victoria Nicolae, absolvind în anul 2010 și respectiv 2012 cu nota maximă. În prezent este lector universitar doctor la catedra de vioară a Academiei de Muzică "Gheorghe Dima" și violonist în cadrul Filarmonicii "Transilvania".

Unul din cei mai reprezentativi pianisti ai generației tinere

Demeny Balazs este unul din cei mai reprezentativi pianisti ai generației tinere. A obținut numeroase premii: Locul I la concursurile de pian „Hans von Bülow” și „Carl Filtsch”, locul II la concursul „Chopin” de la Budapesta, locul I la concursul „S. Toduță”. S-a născut în anul 1989 la Cluj-Napoca, a câștigat o bursă „Anda Géza” datorită căreia a fost invitat să concerteze la diferite festivaluri din țară și străinătate: Festivalul de primăvară Budapesta, Festivalul Liszt din Reading, la Ateneul din București, Expoziția internațională de la Milano și Concursul Internațional Yokohama. În anul 2011 a înregistrat un CD cu titlul „Liszt Memorial Year”.

Carlsen putea câștiga prima partidă, Caruana a avut poziții mai bune în partidele 2 și 6, iar campionul mondial a propus remiză în ultima partidă când se afla în avantaj, preferând să se concentreze asupra partidelor de baraj.

Ultrașii din Argentina, pregătiți să se înfrunte și în capitala Spaniei

Rafa Di Zeo, liderul La Doce, facțiunea dură a galeriei Bocai Juniors, a primit autorizația de a călători în afara Argentinei. Iar spaniolii nu-l pot opri să intre pe stadionul "Santiago Bernabeu".

Finala Copei Libertadores nu se mai joacă în America de Sud, ci a fost mutată la Madrid după gravele incidente de la Buenos Aires, dar nu va fi liniște nici în capitala Spaniei. Cei mai duri "barras bravas" argentinieni, și de la River, și de la Boca, au fost lăsați să călătorească fără probleme pentru meciul de duminică. Printre ei, Rafa Di Zeo, șeful La Doce, cea mai radicală facțiune galben-albastră. Judecătoarea Sabrina Namer i-a dat autorizație, iar spaniolii nu-l pot opri să pătrundă în țară, anunță Marca.

Nu mai puțin de 14 lideri La Doce și 9 dintre cei mai importanți membri ai Los Borrachos del Tablón, gruparea barra a lui River, vor fi la Madrid. Potrivit cotidianului iberic, vor fi supravegheați de 12 oficiali argentinieni: 5 polițiști, care i-au urmărit și la Mondialul din Rusia, și șapte agenți în civil ai Ministerului Securității.

În prima manșă a finalei Copa Libertadores, disputată la 11 noiembrie, pe stadionul La Bombonera, Boca Juniors a remizat cu River Plate, scor 2-2. În drum spre stadion, autocarul echipei Boca Juniors a fost atacat cu pietre și cu gaze lacrimogene. Unii jucători au fost răniți de geamul spart sau afectați de gazul inhalat. În afara stadionului au avut loc și confruntări între suporteri și forțele de ordine.

Acuzațiile de abuz trimit în faliment Federația Americană de Gimnastică

Federația Americană de Gimnastică a intrat în faliment, în urma cererilor de despăgubiri din partea sutelor de victime ale abuzurilor sexuale. Federația americană s-a plasat sub protecția articolului 11 din legislația privind falimentul pentru a putea indemniza victimele scandalului Nassar din 2016. "Le datorăm victimelor găsirea unei soluții clare la cererile lor pentru actele oribile din trecut și pentru a le ajuta să meargă mai departe. Sportul nostru este mai sigur și mai puternic datorită curajului acestor femei, iar această măsură este prima etapă în procesul de a restabili încrederea lor în noi", a declarat Kathryn Carson, membru în Consiliul de Administrație al USA Gymnastics.

Federația, care nu mai are nici președinte, nici vicepreședinte, a precizat că nu are resurse proprii, dar cererile de despăgubire vor fi acoperite din contractele semnate înainte de începerea scandalului. Intrarea în faliment ar putea permite USA Gymnastics să scape de procedura Comitetului Olimpic American, care vrea să-i ia dreptul de a coordona acest sport.

Larry Nassar, fostul medic al echipei americane de gimnastică, a fost condamnat la închisoare pe viață pentru că a agresat sexual cel puțin 265 de victime, majoritatea gimnaste.

Un meci istoric în acest an pentru titlul mondial de șah

Meciul pentru titlul mondial de șah disputat în luna noiembrie la Londra între campionul norvegian Magnus Carlsen și americanul Fabiano Caruana, învingător în Turneul Candidaților, va intra în istorie ca primul asemenea meci în care toate partidele în timp de gândire clasic s-au terminat cu remize.

În ciuda acestui echilibru nemaipomenit, majoritatea celor 12 partide clasice au fost de mare luptă, fiecare dintre cei doi având ocazii de a obține victoria. Carlsen putea câștiga prima partidă, Caruana a avut poziții mai bune în partidele 2 și 6, iar Carlsen a propus remiză în ultima partidă când se afla în avantaj, preferând să se concentreze asupra partidelor de baraj, în sistem de șah rapid (25 de minute timp de gândire). Acolo campionul mondial și-a arătat superioritatea, câștigând trei partide la rând și apărându-și titlul pentru a treia oară.

Cea mai spectaculoasă a fost partida a 10-a, cu un joc de mijloc extrem de complex în care Caruana a găsit resurse defensive impresionante în ciuda crizei de timp. Au existat și inovații teoretice, deși mulți comentatori au criticat faptul că jocul din zilele noastre este mult prea influențat de analizele computerelor, talentul și inspirația jucătorilor trecând pe un plan secundar.

Seria lungă de remize din acest meci de pomină ar putea duce la schimbări mari în viitoarele meciuri pentru titlu: fie un timp de gândire mai scurt decât cel clasic, fie partide mai multe (se vorbește de 18), fie chiar o rundă de baraj în care să se joace șah960 (invenția lui Bobby Fischer, în care figurile de pe prima linie sunt așezate aleator la începutul partidei).

Premiile puse în joc au totalizat un milion de euro net, împărțite în proporție de 55%-45% între învingător și învins. Televiziunea norvegiană de stat a transmis în direct, ore întregi, toate cele 15 partide (incluzând și barajul). Magnus Carlsen își va pune din nou titlul în joc peste doi ani.

Partide alese din meci

Partida 1, Caruana - Carlsen

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 g6 4. Nxc6 dxc6 5. d3 Ng7 6. h3 Cf6 7. Cc3 Cd7 8. Ne3 e5 9. 0-0 b6 10. Ch2 Cf8 11. f4 exf4 12. Txf4 Ne6 13. Tf2 h6 14. Dd2 g5 15. Taf1 Dd6 16. Cg4 0-0-0 17. Cf6 Cd7 18. Ch5 Ne5 19. g4 f6 20. b3 Nf7 21. Cd1 Cf8 22. Cxf6 Ce6 23. Ch5 Nxh5 24. gxh5 Cf4 25. Nxf4 gxf4 26. Tg2 Thg8 27. De2 Tgx2+ 28. Dxc2 De6 29. Cf2 Tg8 30. Cg4 De8 31. Df3 Dxc5 32. Rf2 Nc7 33. Re2 Dg5 34. Ch2 h5 35. Tf2 Dg1 36. Cfl h4 37. Rd2 Rb7 38. c3 Ne5 39. Rc2 Dg7 40. Ch2 Nxc3 41. Dxf4 Nd4 42. Df7+ Ra6 43. Dxc7 Tg7 44. Te2 Tg3 45. Cg4 Txb3 46. e5 Tf3 47. e6 Tf8 48. e7 Te8 49. Ch6 h3 50. Cf5 Nf6 51. a3 b5 52. b4 cxb4 53. axb4 Nxe7 54. Cxe7 h2 55. Txb2 Txe7 56. Th6 Rb6 57. Rc3 Td7 58. Tg6 Rc7 59. Th6 Td6 60. Th8 Tg6 61. Ta8 Rb7 62. Th8 Tg5 63. Th7+ Rb6 64. Th6 Tg1 65. Rc2 Tf1 66. Tg6 Th1 67. Tf6 Th8 68. Rc3 Ta8 69. d4 Td8 70. Th6 Td7 71. Tg6 Rc7 72. Tg5 Td6 73. Tg8 Th6 74. Ta8 Th3+ 75. Rc2 Ta3 76. Rb2 Ta4 77. Rc3 a6 78. Th8 Ta3+ 79. Rb2 Tg3 80. Rc2 Tg5 81. Th6 Td5 82. Rc3 Td6 83. Th8 Tg6 84. Rc2 Rb7 85. Rc3 Tg3+ 86. Rc2 Tg1 87. Th5 Tg2+ 88. Rc3 Tg3+ 89. Rc2 Tg4 90. Rc3 Rb6 91. Th6 Tg5 92. Tf6 Th5 93. Tg6 Th3+ 94. Rc2 Th5 95. Rc3 Td5 96.

Campionul mondial Magnus Carlsen (stânga) și contracandidatul său Fabiano Caruana (dreapta) ocupau la începutul meciului de la Londra primele două locuri în clasamentul FIDE, fiind separați doar de 3 puncte Elo

Partida a 10-a, cea mai intensă luptă a meciului. Poziția după mutarea 21 a negrului

În ultima partidă cu timp de gândire standard Carlsen a dominat cu negrele, dar a propus remiză

Th6 Rc7 97. Th7+ Td7 98. Th5 Td6 99. Th8 Tg6 100. Tf8 Tg3+ 101. Rc2 Ta3 102. Tf7+ Rd6 103. Ta7 Rd5 104. Rb2 Td3 105. Txa6 Txd4 106. Rb3 Te4 107. Rc3 Tc4+ 108. Rb3 Rd4 109. Tb6 Rd3 110. Ta6 Tc2 111. Tb6 Tc3+ 112. Rb2 Tc4 113. Rb3 Rd4 114. Ta6 Rd5 115. Ta8 ½-½

Partida 6, Carlsen - Caruana

1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. Cxe5 d6 4. Cd3 Cxe4 5. De2 De7 6. Cf4 Cc6 7. Cd5 Cd4 8. Cxe7 Cxe2 9. Cd5 Cd4 10. Ca3 Ce6 11. f3 C4c5 12. d4 Cd7 13. c3 c6 14. Cf4 Cb6 15. Nd3 d5 16. Cc2 Nd6 17. Cxe6 Nxe6 18. Rf2 h5 19. h4 Cc8 20. Ce3 Ce7 21. g3 c5 22. Nc2 0-0 23. Td1 Tf8 24. Cg2 cxd4 25. cxd4 Tac8 26. Nb3 Cc6 27. Nf4 Nc5 43. Nf3 Cd2 44. Nxd5 Nxe3 45. Nxc6 Nxf4 46. Nxb7 Nd6 47. Nxa6 Ce4 48. g4 Na3 49. Nc4 Rf8 50. g5 Cc3 51. b4 Nxb4 52. Rf3 Ca4 53. Nb5 Cc5 54. a4 f6 55. Rg4 Ce4 56. Rh5 Ne1 57. Nd3 Cd6 58. a5 Nxa5 59. gxf6 gxf6 60. Rg6 Nd8 61. Rh7 Cf7 62. Nc4 Ce5 63. Nd5 Na5

64. h5 Nd2 65. Na2 Cf3 66. Nd5 Cd4 67. Rg6 Ng5 68. Nc4 Cf3 69. Rh7 Ce5 70. Nb3 Cg4 71. Nc4 Ce3 72. Nd3 Cg4 73. Nc4 Ch6 74. Rg6 Re7 75. Nb3 Rd6 76. Nc2 Re5 77. Nd3 Rf4 78. Nc2 Cg4 79. Nb3 Ce3 80. h6 Nxb6 ½-½

Partida 10, Caruana - Carlsen

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 cxd4 4. Cxd4 Cf6 5. Cc3 e5 6. Cdb5 d6 7. Cd5 Cxd5 8. exd5 Cb8 9. a4 Ne7 10. Ne2 0-0 11. 0-0 Cd7 12. b4 a6 13. Ca3 a5 14. bxa5 Txa5 15. Cc4 Ta8 16. Ne3 f5 17. a5 f4 18. Nb6 De8 19. Ta3 Dg6 20. Nc7 e4 21. Rh1 b5 22. Cb6 Cxb6 23. Nxb6 Dg5 24. g3 b4 25. Tb3 Nh3 26. Tg1 f3 27. Nf1 Nxf1 28. Dxf1 Dxd5 29. Txb4 De6 30. Tb5 Nd8 31. De1 Nxb6 32. axb6 Tab8 33. De3 Dc4 34. Tb2 Tb7 35. Td1 De2 36. Te1 Dxe3 37. Txe3 d5 38. h4 Tc8 39. Ta3 Rf7 40. Rh2 Re6 41. g4 Tc6 42. Ta6 Re5 43. Rg3 h6 44. h5 Rd4 45. Tb5 Td6 46. Ta4+ Re5 47. Tab4 Re6 48. c4 dxc4 49. Txc4 Tdx6 50. Txe4+ Rf7 51. Tf5+ Tf6 52. Txf6+ Rxf6 53. Rxf3 Rf7 54. Rg3 ½-½

Partida 12, Caruana - Carlsen

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 cxd4 4. Cxd4

Cf6 5. Cc3 e5 6. Cdb5 d6 7. Cd5 Cxd5 8. exd5 Ce7 9. c4 Cg6 10. Da4 Nd7 11. Db4 Nf5 12. h4 h5 13. Da4 Nd7 14. Db4 Nf5 15. Ne3 a6 16. Cc3 Dc7 17. g3 Ne7 18. f3 Cf8 19. Ce4 Cd7 20. Nd3 0-0 21. Th2 Tac8 22. 0-0-0 Ng6 23. Tc2 f5 24. Cf2 Cc5 25. f4 a5 26. Dd2 e4 27. Ne2 Ne8 28. Rb1 Nf6 29. Te1 a4 30. Db4 g6 31. Td1 Ta8 ½-½

Partida 1 de baraj, Carlsen - Caruana

1. c4 e5 2. Cc3 Cf6 3. g3 Nb4 4. e4 0-0 5. Cge2 c6 6. Ng2 a6 7. 0-0 b5 8. d4 d6 9. a3 Nxc3 10. Cxc3 bxc4 11. dxe5 dxe5 12. Ca4 Ne6 13. Dxd8 Txd8 14. Ne3 Cbd7 15. f3 Tab8 16. Tac1 Tb3 17. Tfe1 Ce8 18. Nf1 Cd6 19. Tcd1 (diagram) Cb5 20. Cc5 Txb2 21. Cxe6 fxe6 22. Nxc4 Cd4 23. Nxd4 exd4 24. Nxe6+ Rf8 25. Txd4 Re7 26. Txd7+ Txd7 27. Nxd7 Rxd7 28. Td1+ Re6 29. f4 c5 30. Td5 Tc2 31. h4 c4 32. f5+ Rf6 33. Tc5 h5 34. Rf1 Tc3 35. Rg2 Txa3 36. Txc4 Re5 37. Tc7 Rxe4 38. Te7+ Rxf5 39. Tgx7 Rf6 40. Tg5 a5 41. Txb5 a4 42. Ta5 Ta1 43. Rf3 a3 44. Ta6+ Rg7 45. Rg2 Ta2+ 46. Rh3 Ta1 47. h5 Rh7 48. g4 Rg7 49. Rh4 a2 50. Rg5 Rf7 51. h6 Tb1 52. Ta7+ Rg8 53. Txa2 Tb5+ 54. Rg6 Tb6+ 55. Rh5 1-0

Deși o asemenea bază de roboți pare o idee SF ușor terifiantă, în realitate ea ar putea fi de un real folos oamenilor de știință. Océanele acoperă mai mult de 70% din suprafața Pământului, însă oamenii nu au explorat mai mult de 1%. Cercetări mai amănunțite a adâncurilor oceanelor ne-ar ajuta să înțelegem mai bine schimbarea climatică, să descoperim medicamente noi și, de ce nu, specii de viețuitoare marine necunoscute în prezent.

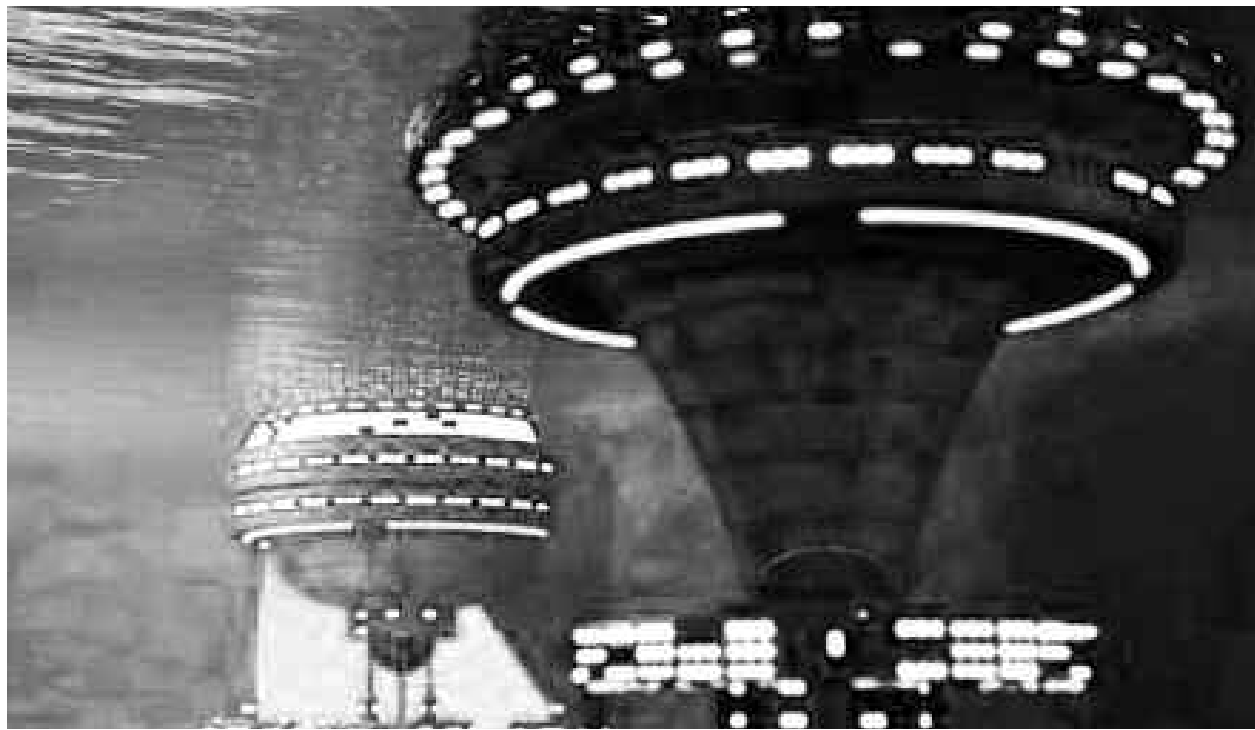
China vrea să construiască o bază subacvatică, care să devină prima colonie a Inteligenței Artificiale create de om

China intenționează să construiască o bază subacvatică care ar putea deveni prima colonie cu inteligență artificială creată de om. Proiectul, numit după Hades, tărâmul morților și al umbrelor în mitologia greacă, a fost lansat la Academia Chineză de Științe din Beijing luna trecută, în urma unei vizite efectuate în aprilie la un institut de cercetare de mare adâncime din Sanya, provincia Hainan, de către președintele chinez Xi Jinping.

Baza va fi construită la mare adâncime, în adâncurile Mării Chinei de Sud. Electricitatea va fi furnizată prin cabluri conectate la o navă sau o platformă. Acest centru va avea platforme de andocare, asemeni unei stații spațiale, pe care submarinele robotice le vor putea folosi pentru a părăsi baza și a desfășura misiuni de explorare asupra formelor de viață marine.

La fel de provocator precum a construi o colonie pe o altă planetă

Mai mult decât atât, submarinele vor colecta mostre minerale pe care roboții de la bază le vor putea analiza. Deși o asemenea bază de roboți pare o idee SF ușor terifiantă, în realitate ea ar putea fi de un real folos oamenilor de știință. Océanele acoperă mai mult de 70% din suprafața Pământului, însă oamenii nu au explorat mai mult de 1%. Cercetări mai amănunțite ale

Baza va fi construită la mare adâncime, în adâncurile Mării Chinei de Sud

adâncurilor oceanelor ne-ar ajuta să înțelegem mai bine schimbarea climatică, să descoperim medicamente noi și, de ce nu, specii de viețuitoare marine necunoscute în prezent.

„Este la fel de provocator precum a construi o colonie pe o altă planetă pentru rezidenții roboți cu inteligență artificială. Tehnologia aceasta ar putea schimba lumea. Locul coloniei trebuie să fie suficient de adânc, cu activități geologice abundente pentru studii științifice, dar nu prea active pentru că

baza ar putea fi distrusă de erupția vulcanului și de alunecările de teren. O potențială candidată este Manila Trench. Acesta este singurul loc din Marea Chinei de Sud, cu o adâncime de peste 5.000 de metri”, a declarat profesorul Yan Pin, cercetător la Academia Chineză de Științe din Guangzhou care a petrecut zeci de ani studiind Marea Chinei de Sud.

Mulți cercetători sunt

de părere că proiectul nu este tocmai fezabil

Construirea coloniei artificiale ar fi foarte scumpă; chinezii ar trebui să scoată din buzunare în jur de 160 de miliarde de dolari, în timp ce mulți cercetători sunt de părere că proiectul nu este tocmai fezabil, din cauza limitărilor tehnologice din prezent. Cu toate acestea, beneficiile pe care le-ar aduce o asemenea bază sunt indiscutabile.

Un fir magnetic poate captura celulele canceroase din sânge

O echipă de oameni de știință din Statele Unite a dezvoltat un dispozitiv magnetic ce poate captura celulele tumorale din fluxul sanguin, o tehnică rapidă și eficientă care ar putea contribui la depistarea precoce a cancerului, informează agenția Xinhua, citată de Agerpres.

Un studiu publicat în jurnalul Nature Biomedical Engineering a dezvoltat un fir, asemănător unei sârme, introdus într-o venă poate atrage nanoparticule magnetice speciale concepute pentru capturarea celulelor canceroase din sânge. Potrivit cercetătorilor, celulele care se desprind din tumori și călătoresc liber în fluxul sanguin pot servi drept indicatori biologici ai prezenței cancerului, însă de multe ori identificarea acestora este foarte dificilă în condițiile în care o picătură de sânge reprezintă o mostră de doar câțiva mililitri din volumul total al sângelui din corp.

Firul are o lungime aproximativă cu cea a degetului mic de la mână și grosimea sârmei unei agrafe de birou, însă poate atrage de 10-80 de ori mai multe celule tumorale în comparație cu metodele de detecție a cancerului aplicate pe probe de sânge, se arată în studiul în care au fost prezentate aceste concluzii observate în urma cercetării efectuată pe porci. De asemenea, tehnica îi poate ajuta pe medici să evalueze răspunsul unui pacient la anumite tratamente contra tumorilor deoarece, dacă terapia funcționează, cantitatea de celule canceroase din sânge crește pe măsură ce celulele mor și se

desprind de tumoare.

„Poate fi utilă în orice altă afecțiune care presupune prezența în sânge a celulelor sau moleculelor de interes”, a explicat Sam Gambhir, profesor de radiologie și director al Centrului Canary pentru detectarea precoce a cancerului al Universității Stanford. „Spre exemplu, presupunem că se caută o infecție bacteriană, ADN tumoral circulant sau celule rare responsabile de inflamație; în oricare dintre aceste scenarii, firul și nanoparticulele ajută la îmbogățirea semnalului și, prin urmare, la detectarea bolii sau a infecției”, a adăugat Gambhir. Nanoparticulele conțin un anticorp care se agață de celulele tumorale circulante, se arată în studiu. Ulterior, după ce celulele canceroase și nanoparticulele se unesc, celula se „înfașoară” cu magnetul minuscul, iar când complexul celulă-magnet trece pe lângă fir, este atras de forța magnetică abătându-se de la traiectoria sa normală din fluxul sanguin și se atașează de fir. Acesta din urmă este scos apoi din venă, iar celulele sunt „dezbăcate” spre a fi analizate. Gambhir și echipa sa au testat dispozitivul pe porci amplasându-l într-o venă în apropiere de urechea animalului, similară cu venele umane. În comparație cu alte metode de detecție asemănătoare, firul a „agățat” cu 500 - 5.000 mai multe celule tumorale, după cum a precizat Gambhir. „Estimăm că ar fi nevoie de circa 80 de eprubete cu sânge pentru a compara ceea ce poate realiza firul în 20 de minute”, a precizat cercetătorul.

Toți oamenii de pe Pământ s-ar putea trage dintr-un singur cuplu sau o singură sursă biologică

Potrivit unui studiu științific efectuat de către cercetătorii de la Universitatea Rockefeller, în parteneriat cu experții de la Universitatea din Basel, toți oamenii moderni ar fi putut fi descendenții unui singur cuplu care a trăit între 100.000 și 200.000 de ani în urmă, sau mai precis a unei singure surse biologice. Oamenii de știință au analizat codurile genetice a cinci milioane de animale, inclusiv oameni, și au descoperit faptul că nu doar noi ne tragem dintr-o singură pereche de adulți, ci și 90% din speciile de animale care trăiesc astăzi se trag din strămoși ce au trăit acum mai puțin de 250.000 de ani, ceea ce rescrie complet teoriile despre evoluție.

„Cultura, experiența vieții și alte lucruri ne pot face foarte diferiți, dar în ceea ce privește biologia de bază, suntem asemănători. ADN-ul mitochondrial examinat în cercetare e a arătat absența excepționalității umane. S-ar fi putut crede că, din cauza numărului mare a populației și a distribuției geografice, oamenii ar fi având o mare diversitate genetică, mult mai mare decât alte specii de animale. To-

tuși, studiul nostru sprijină cu tărie evoluția darwiniană, inclusiv înțelegerea faptului că toată viața a evoluat de la o origine biologică comună de-a lungul câtorva miliarde de ani. Nu putem afirma cu siguranță că a existat un singur „Adam” sau „Eva”, ci doar faptul că a existat o singură sursă biologică pentru omul modern”, a declarat Mark Stoeckle, cercetător la Universitatea din Basel, Elveția.

Potrivit cercetătorilor, un cataclism global a distrus o mare parte din viața de pe Pământ, motiv pentru care majoritatea speciilor care trăiesc astăzi nu au o diversitate genetică considerabilă. Cercetătorii au ajuns la această concluzie prin studierea ADN-ului mitochondrial, care este moștenit din generație în generație de la mamă.

Acest studiu pune sub semnul întrebării teoriile cunoscute despre evoluția și istoria Pământului. Momentan, se crede că ultima mare extincție a avut loc acum 65 de milioane de ani, însă studiul sugerează un eveniment global ce a avut loc relativ recent.

Orașul biblic Sodoma ar fi dispărut în urma exploziei unui asteroid

Explozia unui asteroid care a avut loc în urmă cu 3.700 de ani ar fi distrus orașul Tall et-Hammam, notează Adevarul.ro. Acesta era situat în valea Iordaniei, iar arheologii susțin că acolo ar fi fost orașul biblic Sodoma. Ipoteza despre unde se afla Sodoma este însă intens dezbătută în mediul academic. Potrivit Bibliei, orașele Sodoma și Gomora au fost distruse de către Dumnezeu, din cauza acțiunilor „păcătoase” ale locuitorilor lor.

Potrivit Newsweek, arheologul Philip Silvia din cadrul Universității creștine Trinity Southwest din New Mexico și-a prezentat descoperirile preliminare în cadrul întâlnirii anuale American Schools of Oriental Research din Denver, Colorado. Acestea au scos în evidență faptul că excavările și datările cu radiocarbon din Tall et-Hammam sugerează că majoritatea zidurilor construite din pământ au fost distruse în urmă cu 3.700 de ani.

Explozia uriașă ar fi distrus în proporție de 100% orașele de la mijlocul Epocii Bronzului, dar și solurile agricole ale zonelor considerate până atunci fertile, mai degrabă cercetătorii în studiu. Unda de șoc ar fi împins apa fierbinte din Marea Moartă spre țărâm.

Miliarde de tone de diamante se ascund sub suprafața Terrei

O comoară imensă se află chiar sub picioarele noastre: peste un milion de miliarde de tone de diamante se găsesc sub suprafața Terrei, potrivit cercetătorilor făcute publice în această săptămână de către oamenii de știință de la prestigiosul Massachusetts Institute of Technology (MIT).

Goana după diamante trebuie să mai aștepte însă, întrucât această cantitate de pietre prețioase se găsește la o distanță cuprinsă între 145 și 240 de kilometri de suprafața Terrei, cu mult peste distanțele atinse de echipamentele de foraj moderne. Acest lucru demonstrează că diamantul nu este un mineral exotic ci, la scară planetară, este un mineral întâlnit frecvent.

Folosind tehnologia seismică pentru a analiza felul în care undele sonore traversează scoarța terestră, cercetătorii au detectat această comoară într-un grup de roci denumite „cratoni” care traversează scoarța până la mantaua terestră. Proiectul a demarat după ce cercetătorii au fost uimiți de faptul că undele sonore accelerau într-o manieră semnificativă atunci când traversau rădăcinile acestor cratoni. Aceștia au asamblat atunci o machetă din roci confecționate din diferite combinații de minerale pentru a calcula viteza cu care vor fi traversate de undele sonore.

Diamantul este special din mai multe puncte de vedere. Una dintre proprietățile sale este că sunetul îl traversează cu o viteză de două ori mai mare decât în cazul mineralelor care predomină în rocile din mantaua superioară, și anume olivina.

Cercetătorii au descoperit apoi că singurul tip de rocă în cazul căreia viteza corespunde cu cea detectată în cratoni are un conținut de diamante în procent de 1 până la 2%. Oamenii de știință cred acum că rocile subterane conțin de cel puțin de 1.000 de ori mai multe diamante decât s-a crezut inițial.

Formate din carbon, diamantele iau naștere la o presiune foarte mare și la o temperatură extremă în adâncul pământului și nu ies la suprafață decât prin intermediul erupțiilor vulcanice, fenomen care nu are loc foarte des.

Cele mai bine îmbrăcate vedete în 2018

Topul celor mai bine îmbrăcate vedete în 2018, întocmit de Lyst.com, este condus anul acesta de două membre ale familiei Kardashian-Jenner și de Meghan Markle, cea care după ce a devenit membră a casei regale britanice a făcut furori cu ținutele alese.

Specialiștii de la Lyst spun că pentru a realiza clasamentul de anul acesta au analizat vânzările, căutările și impresiile pe care le-au făcut în mediul online ținutele purtate de 50 de vedete. Primele 10 clasate în acest top sunt Kylie Jenner, Kim Kardashian, Meghan Markle, Cardi B, Beyoncé, Serena Williams, Chiara Ferragni, Blake Lively, Rihanna și Ariana Grande.

Kylie Jenner

Pe primul loc se situează Kylie Jenner, mezina familiei Kardashian-Jenner, care la doar 21 de ani a reușit să creeze un adevărat imperiu în domeniul frumuseții. Cu 115 milioane de urmăritori pe Instagram, Kylie, care a devenit mamă la începutul acestui an, este pe punctul de a deveni cel mai tâ-

năr om din lume care și-a creat prin forțe proprii un imperiu de un miliard de dolari. Ținutele purtate de Kylie au generat peste două milioane de căutări online în anul 2018, iar după ce tânăra a purtat la petrecerea de ziua ei o rochie roz, căutările termenului de „rochie roz” pe Google au crescut cu 107% în doar 48 de ore.

Kim Kardashian

Poziția a doua este ocupată de Kim Kardashian. Soția lui Kanye West a primit anul acesta premiul CFDA de Influencerul anului, iar ținutele alese de ea au revenit brusc în atenția mondială. De exemplu, Kim a făcut anul acesta pantalonii scurți de cycling să fie la modă. De asemenea a ajutat la revitalizarea brandului Fendi publicând pe contul ei de Instagram fotografia în care apărea îmbrăcată în haine purtând logoul brandului.

Meghan Markle

Podiumul este completat de Meghan Markle. Soția prințului Harry a devenit un adevărat trend-setter după

căsătorie. Efectul Meghan, așa cum este numit la nivel mondial, continuă să crească, iar ținutele sale zilnice au provocat creșteri în căutările brandurilor pe care alege să le poarte. În medie, dacă ducesa de Sussex, care a anunțat în toamna acestui an că este însărcinată, poartă un anumit designer, căutările după numele acestuia cresc cu peste 200%. Anul acesta, stilul ducese de Sussex a evoluat spre un look mult mai fin și mai elegant. Meghan este cea mai îndrăzneță membră a familiei regale din punct de vedere vestimentar, iar semnătura ei, gulerul-bărăcută și outfiturile monocromatice, dau dovadă de stil.

Serena Williams

Din faimosul top nu putea lipsi, evident, o personalitate din lumea sportului, iar aceasta este Serena Williams. Conform membrilor juriului, Serena a influențat stilul vestimentar din arena de tenis, outfiturile ei fiind extrem de îndrăznețe, tenismena făcând chiar un fel de pionierat în acest domeniu. Curajul vestimentar al Serenei se întinde însă și dincolo de terenul de tenis, recent ea purtând o ținută Va-

lentino cu o pereche de pantofi de tenis la recepția nunții lui Meghan Markle cu Prințul Harry – iar asta i-a adus eticheta „originală și îndrăzneță”.

Brigitte Macron

Printre preferatele juriului s-a numărat și Prima Doamnă a Franței. Depășind prejudecățile conform cărora titlul rochiei unei femei trebuie să fie mai lung pe măsură ce înaintea în vârstă, Brigitte Macron a făcut din rochia deasupra genunchiului semnătura personală. „Stilul ei nu e niciodată deranjant, silueta e mereu impecabilă, iar faptul că promovează designeri francezi e foarte inspirat; nu e exclus ca în ținuta ei de zi cu zi să fie piese Louis Vuitton”, a spus una dintre membrele juriului.

Amal Clooney

În niște vremuri în care moda s-a democratizat, în care bărbații poartă rochii, jabouri și tocuri, iar femeile poartă costume bărbătești și bocanci, să fii la modă nu e ușor, însă, cu toate acestea, nici eleganța și nici stilul nu

au murit, iar asta o dovedesc celebrități ca Miucci Prada, Rihanna, Mary-Kate și Ashley Olsen. De asemenea, Amal Clooney, avocata pentru drepturile omului este considerată „o femeie extrem de șic, îmbrăcată superb cu fiecare ocazie”.

Eleganță la masculin

„Nu copia pe nimeni – găsește-ți propriul stil și ai încredere în tine”, sunt cuvintele lui Jeff Goldblum, aflat, de asemenea, în topul celor mai bine îmbrăcate vedete. Fie că este vorba despre stilul elegant sau street style, printre cei mai apreciați domni se numără și Ralph Lauren, Jonah Hill, Lakeith Stanfield, LeBron James și, nu în ultimul rând, Jay-Z.

Recent, rapperul a adoptat un croi al cămășilor specific anilor 70, costumele sale preferate fiind cele ale caselor Gucci și Tom Ford. De asemenea, și-a lăsat părul să crească – un mare pas înainte spre o imagine personală mult mai matură și mai sexy, deși încă se mai amuză pe seama stilului său.